

ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA IZ DJELATNOSTI PRIJEVOZA I SKLADIŠTENJA

Šimić, Andrija

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:124:345846>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-05-23**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

UNIVERSITY OF SPLIT

**SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET**

ZAVRŠNI RAD

**ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA IZ
DJELATNOSTI PRIJEVOZA I SKLADIŠTENJA**

Mentor:

dr. sc . Ivana Perica

Student:

Andrija Šimić

Split, kolovoz, 2021.

SADRŽAJ

SADRŽAJ	2
1. UVOD	3
1.1 Problem istraživanja	3
1.2. Cilj rada	3
1.3. Metode rada.....	4
1.4. Struktura rada	4
2. SADRŽAJ FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA	5
2.1. Pojam financijskih izvještaja	5
2.2 Ciljevi i interesne skupine financijskog izvještavanja	6
2.3 Financijski izvještaji po veličini poduzetnika.....	7
2.4.Bilanca.....	8
2.5 Račun dobiti i gubitka	10
2.6 Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti.....	11
2.7 Izvještaj o novčanim tokovima	12
2.8. Izvještaj o promjenama kapitala	13
2.9. Bilješke uz financijske izvještaje	13
3. POSTUPCI U ANALIZI FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA	14
3.1. Horizontalna analiza.....	14
3.2. Vertikalna analiza	15
3.3. Analiza putem pokazatelja.....	15
3.3.1. Pokazatelji likvidnost.....	15
3.3.2. Pokazatelji zaduženosti	16
3.3.3. Pokazatelji ekonomičnosti	16
3.3.4. Pokazatelji profitabilnosti	17

4. ANALIZA POSLOVANJA PODUZEĆA LUKA PLOČE D.D. I LUKA RIJEKA D.D.	18
4.1. Horizontalna analiza aktive bilance poduzeća Luka Ploče d.d.	18
4.1.1. Horizontalna analiza pasive bilance poduzeća Luka Ploče d.d.	20
4.1.2. Horizontalna analiza aktive bilance poduzeća Luka Rijeka d.d.	22
4.1.3. Horizontalna analiza pasive bilance poduzeća Luka Rijeka d.d.	24
4.2. Vertikalna analiza bilance	27
4.2.1. Vertikalna analiza aktive bilance poduzeća Luka Ploče d.d.	27
4.2.2. Vertikalna analiza pasive bilance poduzeća Luka Ploče d.d.	28
4.2.3. Vertikalna analiza aktive bilance poduzeća Luka Rijeka d.d.	28
4.2.4. Vertikalna analiza pasive bilance poduzeća Luka Rijeka d.d.	29
4.3. Horizontalna analiza RDG-a	30
4.3.1. Horizontalna analiza RDG-a poduzeća Luka Ploče d.d.	30
4.3.2 Horizontalna analiza RDG-a poduzeća Luka Rijeka d.d.	31
4.4. Vertikalna analiza RDG-a	33
4.4.1. Vertikalna analiza RDG-a poduzeća Luka Ploče d.d.	33
4.4.2. Vertikalna analiza RDG-a poduzeća Luka Rijeka d.d.	34
4.5. Pokazatelji likvidnosti	34
4.6. Pokazatelji zaduženosti	35
4.7. Pokazatelji ekonomičnosti	36
4.8. Pokazatelji profitabilnosti	38
5. ZAKLJUČAK	40
LITERATURA	42
POPIS SLIKA	45
SAŽETAK	46
SUMMARY	46

1. UVOD

1.1 Problem istraživanja

U modernom svijetu poslovanja nemoguće je uspješno voditi poduzeće bez kvalitetnih računovodstvenih temelja, a jaki računovodstveni temelji dolaze iz kvalitetnih i preciznih iščitavanja financijskih izvještaja, pa i predviđanja kretanja pokazatelja u budućnosti. Kvalitetnim iščitavanjem i predviđanjem financijskih izvještaja osigurava se opstanak, odnosno uspješan rast i razvoj poslovanja, te postizanje zadanih ciljeva poslovanja u određenom vremenskom periodu. Stoga, može se pretpostaviti da je analiza financijskih izvještaja jedan od najbitnijih dijelova cjelokupne analize poslovanja. Odnosno, temeljni financijski izvještaji su realan odraz stanja i poslovanja poduzeća, jer daju potrebne informacije kako bi se došlo do zaključka o „zdravlju“ poduzeća.

Dodatno, analiza omogućava i usporedbu poslovanja poduzeća u prošlosti i sadašnjosti, te daju odgovore na pitanja kako poboljšati poslovanje u nadolazećem razdoblju (mjesecu, kvartalu ili godini).

Ipak, prilikom analize financijskih izvještaja, najveći naglasak se daje na godišnja izvješća, a posebno su važna za vanjske korisnike. Za točnost i ažurnost financijskih izvješća zadužen je računovodstveni odjel poduzeća jer upravo računovodstvo prikuplja i obrađuje financijske podatke, te ih prezentiraju korisnicima. Računovodstvo do podataka dolazi putem izvornih dokumenata, kojima su pridodani detaljni opisi transakcija (računovodstveni izraz: **promjena**). Nakon prikupljanja svih podataka, dolazi se u završnu fazu računovodstvenog procesa, odnosno formiranje temeljnih financijskih izvještaja, koji ujedno i predstavljaju podlogu za donošenje poslovnih odluka unutar poduzeća.

1.2. Cilj rada

Predmet istraživanja ovog rada biti će **Luka Ploče d.d.** i **Luka Rijeka d.d.** odnosno njihovo poslovanje u definiranom razdoblju od 2018. do 2020. Utvrditi će se njihovo poslovanje pojedinačno, donijeti zaključak posluju li poduzeća uspješno i na kraju povući paralela između poduzeća kako bi se usporedili financijski pokazatelji. Zaključno će autor dati i svoju pretpostavku poslovanja budućeg financijskog ciklusa.

Svi podaci za utvrđivanje poslovanja biti će iz financijskih izvještaja objavljenih na stranicama Zagrebačke burze d.d. utvrditi će se prethodno navedeni parametri.

1.3. Metode rada

Cilj ovog istraživanja je teorijska analiza financijskih izvještaja, te primjena i obrazloženje metoda koje su se koristile u istom. Također, cilj rada je i prikazati osnovne postupke u analizi financijskih izvještaja, te na konkretnim primjerima ocijeniti poslovanje poduzeća.

Metode koje će se koristiti u empirijskom dijelu rada:

- Metoda analize i sinteze
- Metoda deskripcije
- Metoda komparacije

1.4. Struktura rada

U uvodnom dijelu rada će se definirati problemi, ciljevi i metode rada, te će se definirati važnost izrade kvalitetnih i točnih godišnjih financijskih izvještaja za interesne skupine.

U teoriskom dijelu, odnosno u dijelu sadržaja financijskih izvještaja, će se definirati i pobliže objasniti temeljni godišnji financijski izvještaji, te prikazati primjeri bilance i RDG-a. Dodatno će se objasniti postupci koji će se koristiti prilikom analize GFI odabranih poduzeća, odnosno definirati će se pojam horizontalne i vertikalne analize financijskih izvještaja poduzeća.

U empirijskom dijelu, analiza poslovanja odabranih poduzeća, će se prezentirati dostupni podaci, te rezultati horizontalne i vertikalne analize. Dodatno će se prikazati i koeficijenti likvidnosti, profitabilnosti, ekonomičnosti i zaduženosti kako bi se dobio detaljniji uvid u struktru poslovanja poduzeća.

U zaključnom dijelu će se „podvući crta“ poslovanja poduzeća, te donijeti usporedba poslovanja odabranih poduzeća. Također će se i iznijeti mišljenje, odnosno predviđanje autora budućeg poslovanja poduzeća.

2. SADRŽAJ FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

2.1. Pojam financijskih izvještaja

Financijski izvještaji su strukturirani prikaz financijskog položaja i financijske uspješnosti subjekta, a pružaju informacije o uspješnosti poslovanja poduzeća zainteresiranim korisnicima (eksternim ili internim) zbog lakšeg donošenja ekonomskih odluka.¹

Temeljni financijski izvještaji:²

1. Bilanca
2. Račun dobiti i gubitka (RDG)
3. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti
4. Izvještaj o novčanim tokovima
5. Izvještaj o promjenama kapitala
6. Bilješke uz financijske izvještaje

Poslovni subjekti su dužni potpune financijske izvještaje dostaviti, odnosno prezentirati barem jednom u godini. Ako subjekt mijenja kraj izvještajnog razdoblja, te izvještaje prezentira na duže ili kraće razdoblje od propisane jedne godine, uz razdoblja obuhvaćenog financijskih izvještajima dužan je objaviti i:

1. Razlog korištenja dužeg ili kraćeg razdoblja
2. Činjenicu da prezentirani iznosi u izvještajima nisu u potpunosti usporedivi³

Kako nalaže Zakon o računovodstvu, poduzetnici, kojima je sjedište u Republici Hrvatskoj, imaju obvezu sastavljati godišnje financijske izvještaje prema načinu, obliku i sadržaju propisanim Zakonom. Isto tako, poduzetnici su dužni godišnje financijske izvještaje sastavljati i ako dođe do promjene u poslovnoj godini, promjena u statutu poduzeća, prilikom pokretanja stečajnog postupka ili prilikom pokretanja postupka likvidacije⁴

Financijski izvještaji se trebaju prezentirati u skladu računovodstvenih načela, te pružiti istinite, pouzdane i nepristrane podatke o poslovanju poduzeća. Razlog leži u tome što oni služe kako bi se donijele pravovremene, ispravne i utemeljene ekonomske odluke od strane internih ili eksternih korisnika.

¹MRSI 1, str. 39, [internet], dostupno na: http://srr-fbih.org/dokumenti/msfirms/sr/1_MRS_1.pdf (21.08.2021)

²Narodne novine (2015): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.o.o., broj 78. čl.19.

³MRSI 1, str. 44, [internet], dostupno na: http://srr-fbih.org/dokumenti/msfirms/sr/1_MRS_1.pdf

⁴Narodne novine, (2016): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d. Zagreb, broj 120

2.2 Ciljevi i interesne skupine financijskog izvještavanja

Glavni cilj financijskog izvještavanja je dati istinit prikaz stanja nekog poslovnog subjekta njegovim korisnicima i interesnim skupinama. Odnosno, poduzeća financijske izvještaje sastavljaju kako bi svojim korisnicima olakšalo buduće ekonomske odluke vezane za poduzeće.

Korisnici se razlikuju prema interesima, stoga je bitno da poduzeće svoje izvještaje prilagodi interesnoj skupini kojoj je ono namijenjeno. Ovisno o namjeni, odnosno je li namijenjen internim ili eksternim korisnicima, mijenja se oblik, sadržaj i opseg financijskog izvještaja.

Tako će na primjer dobavljače zanimati likvidnost poduzeća, jer će tako saznati hoće li dobiti novac za isporučenu uslugu ili robu, investitore će zanimati profitabilnost. Ipak, financijski izvještaji poduzeća ne moraju (i najčešće nisu) biti jedini izvor pri donošenju ekonomskih odluka. Interesne skupine se koriste i drugim izvorima, kao što su trendovi industrijske grane u kojoj se poduzeće nalazi, konzultiranje s analitičarima/stručnjacima, statistički izvještaji i slično.

Interni korisnici:

- **Zaposlenici** – zainteresirani su zbog osobne egzistencije (plaća, mirovina)
- **Sindikati** – predstavljaju radnike
- **Uprava** – u interesu im je imati kvalitetne informacije pri donošenju odluka

Eksterni korisnici:

- **Vlasnici/dioničari** – zainteresirani kako bi maksimizirali povrat na uloženi kapital
- **Investitori** – zainteresirani kako bi znali profitabilnost potencijalnog ulaganja
- **Zajmodavci, dobavljači i drugi vjerovnici** – zainteresirani zbog povrata zajma ili naplate kamate
- **Kupci** – zainteresirani kako bi procijenili bonitet i uvjete poslovanja poduzeća
- **Vlada i vladine agencije** – radi naplate potraživanja (porez, davanja)
- **Ostali** – interes javnosti, analitičara, organizacija, znanstvenika i slično

Glavnu interesnu skupinu financijskog izvještavanja čine ulagači, tj. dioničari nekog poslovnog subjekta, jer su oni skupina koja je preuzela rizik poslovanja i uložila svoj kapital u poduzeće (kupila VP). Potražuju financijska izvješća kako bi mogli maksimizirati uloženi kapital, te procijeniti upravljanje i odgovornost menadžmenta, te sigurnost povrata zajmova.

2.3 Financijski izvještaji po veličini poduzetnika

Poduzetnike po veličini u Republici Hrvatskoj dijelimo u 3 kategorije:

1. Mikro i mali poduzetnici
2. Srednji poduzetnici
3. Veliki poduzetnici

Klasificiraju se na temelju iznosa ukupne aktive, iznosa prihoda i prosječnog broja radnika tijekom poslovne godine.⁵ Ovisno o veličini poduzetnika, mijenjaju se i njihove obveze sastavljanja financijskih izvještaja, ZOR ih razvrstava prema pokazateljima koji se utvrđuju na zadnji dan poslovne godine.

U tablici 1 je prikazana podjela poduzetnika prema veličini u RH.

Tablica 1. Podjela poduzetnika prema veličini u RH

VELIČINA	MIKRO	MALI	SREDNJI	VELIKI
Aktiva	2 600 000	30 000 000	150 000 000	150 000 000
Prihod	5 200 000	60 000 000	300 000 000	300 000 000
Prosječan broj zaposlenih	10	50	250	250

Izvor: izrada na temelju podataka iz ZOR-a, raspoloživo na: <https://rrif.hr/dok/propisi/ZOR.pdf>

Poduzetnici koji prelaze 2 od 3 kriterija „napreduju“ u iduću kategoriju. Odnosno, ako je poduzetnik u prethodnoj godini ostvario ukupnu vrijednost aktive veću od 30 000 000, te prihod veći od 60 000 000 – smatra se srednjim poduzetnikom, bez obzira na prosječan broj zaposlenih u poslovnoj godini.

Važna napomena je da, osim poduzetnika koji zadovoljavaju 2 od 3 kriterija, velikim poduzetnicima pripadaju i: banke, štedne banke, stambene štedionice, institucije za elektronički novac, društva za osiguranje, društva za reosiguranje, leasing društva, mirovinski fondovi, investicijska društva, burze, operateri MTP-a, središnja klirinška depozitarna društva, operateri središnjeg registra, operateri sustava poravnanja i/ili namire i operateri za zaštitu ulagatelja⁶

⁵RRIF, (2019): Zakon o računovodstvu (pročišćeni tekst), [internet], dostupno na: <https://rrif.hr/dok/propisi/ZOR.pdf> (22.08.2021.)

⁶ Narodne novine, (2015): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., br. 78/2015

2.4. Bilanca

Bilanca je sustavni pregled imovine, kapitala i obveza gospodarskog subjekta na određeni datum, najčešće na datum završetka fiskalne godine, a prikazuje financijsku poziciju poduzeća na određeni dan. Aktiva poduzeća je zapravo imovina, odnosno sredstva s kojima poduzeće raspolaže. Dok je, s druge strane, pasiva izvor sredstava s kojima poduzeće raspolaže.⁷ S lijeve strane bilance se nalazi imovina, a na desnoj strani su obveze i kapital.

Imovina je resurs u kontroli poduzetnika, a rezultat je prošlih poslovnih događaja od kojih se očekuje priljev budućih ekonomskih koristi. Prema ročnosti, imovina se dijeli na **kratkotrajnu i dugotrajnu**.

Kratkotrajna (obrtna) imovina je imovina koja ima vremenski rok kraći od jedne godine, a prikazana kao bruto imovina umanjena za kumulativnu amortizaciju. Za kratkotrajnu imovinu se očekuje da će se potrošiti, odnosno transformirati u novac u razdoblju kraćem od godine dana.

Dijeli se na:

- Zalihe – materijal, sitan inventar, proizvodnja u tijeku, gotovi proizvodi, trgovačka roba
- Potraživanja – od kupaca, povezanih poduzeća, danih predujmova, zaposlenih, države
- Financijska imovina – čekovi, mjenice, dani krediti, depoziti kod banaka
- Novac – na ŽR, prijelaznom ŽR, na deviznom ŽR, u blagajni, u glavnoj blagajni

Dugotrajna imovina je imovina koja ima vremenski rok duži od jedne godine, odnosno tek nakon jedne godine se očekuje da se pretvori u novac, s tim da joj je pojedinačna vrijednost veća od 3 500,00 HRK.

Dijeli se na:

- Nematerijalnu – razvoj i istraživanje, osnivačka ulaganja, patenti, licencije, koncesije, franšize, software, zaštitni znak, goodwill, prava
- Materijalnu – građevinski objekti, strojevi, postrojenja, oprema, alati, pogonski inventar, prijevozna sredstva, biološka imovina, ulaganja u nekretnine
- Financijsku – dionice, zajmovi, participacije, dugoročni VP, dani krediti, depoziti, kaucije

⁷Vidučić, Lj. (2012): Financijski menadžment, RRIF plus d.o.o., Zagreb, str 376.

- Potraživanja – od povezanih poduzetnika, po osnovi prodaje na kredit, za upisani a neuplaćeni kapital

Obveze su „tuđi“ izvori imovine, a predstavljaju sadašnu obvezu poduzetnika nastalu iz prošlih transakcija za čije se podmirenje očekuje ekonomski odlijev sredstava. ⁸ Prema ročnosti se dijele na **kratkoročne** i **dugoročne**.

Kratkoročne obveze su dio ukupnih obveza koje dospijevaju na naplatu u roku kraćem od godine dana. Najčešće kratkoročne obveze u poslovanju su: obveze prema zaposlenicima, porezi, mjenice, čekovi, komercijalni zapisi, obveze za kredite **Dugoročne** obveze su dio ukupnih obveza koje dospijevaju na naplatu u razdoblju dužem od godine dana, a najčešće su obveze za dugoročne kredite i izdane dugoročne obveznice.

Kapital je vlastiti izvor financiranja imovine, a predstavlja ostatak imovine nakon podmirenja obveza. U računovodstvenom smislu se sastoji od: temeljnog (upisanog) kapitala, premija na emitirane dionice, pričuva (rezervi), zadržane dobiti / prenesenog gubitka, dobiti / gubitka. Na slici 1 je prikazan primjer bilance poduzeća, odnosno njene strukture.

AKTIVA	PASIVA
POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	KAPITAL I REZERVE
DUGOTRAJNA IMOVINA	Temeljni (upisani) kapital
Nematerijalna imovina	Kapitalne rezerve
Materijalna imovina	Rezerve iz dobiti
Dugotrajna financijska imovina	Revalorizacijske rezerve
Potraživanja	Zadržana dobit ili preneseni gubitak
Odgodena porezna imovina	Dobit ili gubitak poslovne godine
KRATKOTRAJNA IMOVINA	Manjinski interesi
Zalihe	REZERVIRANJA
Potraživanja	DUGOROČNE OBVEZE
Kratkotrajna financijska imovina	KRATKOROČNE OBVEZE
Novac u banci i blagajni	PVR
AVR	
UKUPNO AKTIVA	UKUPNO PASIVA
IZVANBILANČNI ZAPISI	IZVANBILANČNI ZAPISI

SLIKA 1: Temeljne pozicije bilance

Izvor: Perica, I. (2019): Analiza financijskih izvještaja, nastavni materijali s predavanja, EFST, ak.godina 2019/2020

⁸Narodne Novine (2008): Hrvatski standardi financijskog izvještavanja, Narodne novine d.o.o. 30/08

2.5 Račun dobiti i gubitka

Račun dobiti i gubitka (RDG) je dinamički prikaz financijskog rezultata poduzeća u određenom periodu, najčešće jedne poslovne godine. Odnosno, to je prikaz razlike prihoda i rashoda, kako bi se utemeljio ukupan profit/gubitak poduzeća. Odnosno, RDG daje odgovor na pitanje je li poduzeće profitabilno ili ne.

U tablici 2 je prikazan skraćeni primjer RDG-a, odnosno prikazane su samo glavne pozicije izvještaja.

Tablica 2: skraćeni primjer RDG-a

Redni broj	Opis	Iznos
1.	Prihodi	100 000,00
2.	Rashodi	80 000,00
3.	Dobit prije oporezivanja (1. – 2.)	20 000,00
4.	Porez na dobit (20%)	4 000,00
5.	Dobit poslije oporezivanja (3.-4.)	16 000,00

Izvor: Prikaz autora prema prezentaciji obrasca RDG-a Porezne Uprave RH, dostupno na: https://www.porezna-uprava.hr/HR_obrasci/Documents/POREZ%20NA%20DOBIT/POD-RDG.pdf

RDG se sastoji od 3 elementa:

- **Prihodi** – povećanje ekonomske koristi, povećanje glavnice koje isključuje povećanje od uplata vlasnika, povećanje imovine ili smanjenje obveza
- **Rashodi** – smanjenje ekonomske koristi, smanjenje glavnice koje isključuje smanjenje iz raspodjele vlasnicima, smanjenje imovine ili povećanje obveza
- **Financijski rezultat** – razlika između prihoda i rashoda (prihodi > rashodi = dobit, prihodi < rashodi = gubitak)

U RDG-u se obuhvaćaju svi prihodi, tj. rashodi koji nastaju iz poslovnih događaja i transakcija. Dije se na:⁹

- Poslovne prihode/rashode
- Financijske prihode/rashode
- Nerealiziranu dobit/rashode
- Izvanredne prihode/rashode

⁹Tadijančević, S. (2008): Primjena hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, str. 61.

Dva su oblika RDG-a:

1. Po prirodnim vrstama troškova
2. Po funkciji rashoda

Kod oblika **po prirodnim vrstama troškova** troškovi se zbrajaju po njihovoj prirodi (npr. u istu kategoriju zbrajamo amortizaciju, plaće, troškove sirovina i materijala, promidžbe), i ne raspoređuju se između različitih funkcija poduzeća.

Kod oblika **po funkciji rashoda**, koja se još naziva i metoda troškova prodanih proizvoda, rashodi se razvrstavaju prema svojim funkcijama (troškovi prodanih proizvoda, troškovi prodaje, administrativni troškovi). Bruto dobit je razlika između prihoda od prodaje i troškova za prodano, a ostatak pokazuje koliko prihoda ostaje kako bi se pokrili ostali rashodi i porezi na dobit.

Razlika između RDG-a i bilance je taj što, za razliku od bilance, RDG pokazuje financijski rezultat imovine i izvora imovine, a ne stanje u određenom vremenskom periodu.¹⁰ RDG mora dati istinit prikaz financijske uspješnosti poduzetnika, a da bi se ispunio taj uvjet, poduzetnik mora zadovoljiti uvjete MSFI-a i HSFI-a.¹¹

2.6 Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti

Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti prikazuje promjene u kapitalu i rezervama koje ne ulaze u RDG, i nisu rezultat uplata/isplata kapitala vlasnicima.¹²

Obuhvaća dio dobiti koja je rezultat specifičnih promjena financijskih izvještaja, a rezultat su menadžmenta i njihovih uobičajenih transakcija. Sveobuhvatnu dobit dijelimo na dobit ili gubitak kao rezultat aktivnosti menadžmenta (raspodjeljivi dio) i na ostalu sveobuhvatnu dobit kao rezultat ekonomskih uvjeta poslovanja (neraspodjeljivi dio).

Najčešći primjeri izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti su dobici/gubici iz tečajnih razlika, promjene revalorizacijskih rezervi ili naknadno mjerenje financijske imovine.¹³

¹⁰Belak, V. (2006): Profesionalno računovodstvo, prema MSFI i hrvatskim poreznim propisima, Zgobić & Partneri, Zagreb, str 58.

¹¹Tadijančević, S. (2008): Primjena hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, str. 58.

¹²Fininfo: Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, [internet], dostupno na: <https://www.fininfo.hr/Content/lessons/finpok3/14488.htm> (24.08.2021.)

¹³Alpha Capitals (2020): Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, [internet], dostupno na: <https://alphacapitalis.com/glossary/izvjestaj-o-ostaloj-sveobuhvatnoj-dobiti/> (24.08.2021.)

Ona je kao prošireni prikaz neto dobiti i ona je stavka retka u bilanci stanja društva. Može se dostaviti „u sklopu“ RDG-a (najčešće se nalazi na dnu), ili kao poseban financijski izvještaj.

U sklopu izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti se nalaze 2 izvještaja:

- Izvještaj o dobiti koji pokazuje komponente dobiti/gubitka
- Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti koji počinje sa stavkom dobiti i gubitka i prikazuje ostale dijelove sveobuhvatne dobiti

2.7 Izvještaj o novčanim tokovima

Izvještaj o novčanim tokovima prikazuje izvore novca (ili novčanih ekvivalenata), odnosno kako je poduzeće došlo do tog novca i kako ga koristi (priljev i odljev).¹⁴Izvještaj se sastavlja kako bi se zabilježilo kretanje novca kroz poduzeće, a izrađujej se prema MRS-u.¹⁵

Ovo je vrlo važan izvještaj za sve interesne skupine poduzeća, jer nijedno poduzeće ne može funkcionirati bez istog. Novac je sredstvo nabave materijala, sirovina, strojeva, podmirivanje obveza – u konačnici, novac je razlog postojanja i djelovanja poduzeća.

Izvještaj o novčanim tokovima prezentira informacije interesnim skupinama o priljevima i odljevima novca u određenom vremenskom periodu. Uz bilancu i RDG, ovaj izvještaj prikazuje istinitu sliku financijskog stanja poduzeća. U konačnici rezultat može biti ili neto povećanje ili neto smanjenje novca.¹⁶

Izvještaj o novčanim tokovima se sastoji od 3 dijela:

- Primici – povećanje obveza, povećanje kapitala (smanjenje novčane imovine)
- Izdaci – smanjenje obveza, smanjenje kapitala (povećanje novčane imovine)
- Neto novčani tokovi – krajnji rezultat izvještaja (povećanje ili smanjenje)

Izvještaj o novčanim tokovima dijeli poslovne aktivnosti u 3 skupine: poslovne (operativne), ulagačke (investicijske) i financijske¹⁷

¹⁴Narodne Novine, (2015): Odluka o objavljivanju HSFI, Narodne novine d.d., broj 86.

¹⁵Narodne Novine, (2015): HSFI 1, Narodne novine d.d., broj 86.

¹⁶Belak, V. (1995): Menadžersko računovodstvo, RRF, Zagreb, str. 93

¹⁷ Šestanović, A., Vukas, J., Stojanović, M. (2015): Važnost novčanog toka kao pokazatelja kvalitete poduzetničkog uspjeha, str. 125

Poslovne, odnosno operativne **aktivnosti** su primarne aktivnosti koje se vežu za proizvodnju i prodaju proizvoda i robe, te pružanje usluga. One stvaraju prihod, pa imaju i najznačajniji utjecaj na financijski izvještaj poduzeća.¹⁸

Ulagačke (investicijske) aktivnosti se vežu uz promjene na dugotrajnoj imovini, a odnose se na stjecanje i otuđivanje dugotrajne imovine i ulaganja, koji nisu uključeni u novčane ekvivalente.¹⁹Odnosno, to je zapravo novac koji je društvo primilo od prodaje dugotrajne imovine, ili potrošilo kupnjom nove. Investicije su prirodno dugotrajne, pa se od ovih aktivnosti očekuje da proces traje dulje od godinu dana.

Financijske aktivnosti se vežu za promjene kapitala i obveza, a rezultiraju promjenom u strukturi kapitala i obveza poduzetnika. Uključuju posuđivanje i vraćanje i dugoročnih i kratkoročnih dugova.²⁰

2.8. Izvještaj o promjenama kapitala

Izvještaj o promjenama kapitala, odnosno glavnice prikazuje promjene u strukturi kapitala poduzeća u određenom vremenskom periodu, a prezentira povećanje ili smanjenje kapitala u analiziranom razdoblju.²¹

U izvještaju o promjenama kapitala (glavnice) se pokazuju: temeljni (upisani) kapital, kapitalne rezerve, rezerve iz dobiti, zadržana dobit / preneseni gubitak, dobitak / gubitak tekuće godine, revalorizacija imovine, ostala revalorizacija

2.9. Bilješke uz financijske izvještaje

Bilješke uz financijske izvještaje su dodatna dopuna podataka financijskih izvještaja, odnosno detaljnija razrada pojedinih stavki financijskih izvještaja. Sadržavaju informacije o poduzetniku (opis poslovanja, broj zaposlenika, nominalne vrijednosti izdanih VP). Dijele se na dvije grupe:

- Koje objašnjavaju računovodstvene politike korištene pri izradi izvještaja
- Koje objašnjavaju ostale podatke važne za razumijevanje izvještaj

¹⁸Žager. L., Žager, K. (1999): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str. 58

¹⁹Narodne novine, (2008): Hrvatski standardi financijskog izvještavanja, Narodne novine d.o.o., broj 30

²⁰Belak V.(2012): Osnove suvremenog računovodstva, Belak Excellens d.o.o., Zagreb, str.59

²¹Alpha Capitals (2020): Izvještaj o promjenama kapitala, [internet], dostupno na: <https://alphacapitalis.com/glossary/izvjestaj-o-promjenama-kapitala/> (25.08.2021.)

3. POSTUPCI U ANALIZI FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Analiza godišnjih fin. izvještaja zahtijeva primjenu nekoliko analitičkih postupaka kako bi se podaci pretvorili u valjane, odnosno kredibilne informacije za donošenje kvalitetnih ekonomskih odluka. U ovom dijelu rada će se definirati postupci koji će se koristiti u empirijskom dijelu rada, a oni obuhvaćaju horizontalnu i vertikalnu analizu bilance, i horizontalnu i vertikalnu analizu računa dobiti i gubitka.

Na slici 2 se prikazuju temeljni elementi i postupci analize, te se prikazuje koja analiza se koristi kod određenih godišnjih financijskih izvještaja.

SLIKA 2: Klasifikacija temeljnih elemenata i postupaka analize fin.izvještaja

Izvor: Perica, I. (2019): Analiza financijskih izvještaja, nastavni materijali s predavanja, EFST, ak.godina 2019/2020

3.1. Horizontalna analiza

Horizontalna analiza je vrsta analize koja podrazumijeva usporedbu financijskih izvještaja u više uzastopnih godina. Odnosno, usporedbu promjena po pozicijama financijskih izvještaja iz godine u godinu.²²

Iz horizontalne analize se dolazi do zaključka o uzroku promjene, procjenjuje se povoljnost promjene, te se uspostavlja temelj za procjenu nastanka trenda promjene (pozitivnog ili negativnog).

²²Belak, V. (1995): Menadžersko računovodstvo, RRF, Zagreb

Postotna promjena u horizontalnoj analizi se dobije tako da se podijele razlika tekućeg stanja i bazne godine sa stanjem bazne godine, te se pomnoži sa 100.

Odnosno, formulom prikazano:

$$\% \text{ PROMJENA} = \frac{\text{stanje tekućeg razdoblja} - \text{stanje baznog razdoblja}}{\text{stanje baznog razdoblja}} \times 100 \quad (1)$$

3.2. Vertikalna analiza

Vertikalna analiza je strukturiran prikaz udjela stavke financijskog izvješća u odnosu na odgovarajući zbroj izražen u postotku. Provodi se putem bilance i računa dobiti i gubitka, a uspoređuju se pozicije financijskih izvještaja. Uobičajena praksa je da se u omjer stavljaju s ukupnom aktivom i ukupnom pasivom sve ostale pozicije financijskih izvještaja.²³

„Dakle, to je usporedba pojedine pozicije iz financijskih izvještaja spovezanima pozicijama u istom izvještaju (uobičajeno se jedna pozicija usporedbe izjednačavasa 100, a druga se izražava kao njen postotak). Omogućava uvid u strukturu izvještaja.“²⁴

3.3. Analiza putem pokazatelja

3.3.1. Pokazatelji likvidnost

Likvidnost poduzeća je zapravo njegovo svojstvo da podmiri svoje obveze. U omjer se stavljaju dostupni kratkoročni izvori s kratkoročnim obvezama.

Koeficijent tekuće likvidnosti pokazuje sposobnost poduzeća da podmiri kratkoročne obveze, i ovo je pokazatelj likvidnosti najvišeg stupnja, preporuka je da omjer kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza bude 2:1. Ako koeficijent padne ispod 1.50, postoji šansa da poduzeće ostane bez sredstava za podmirenje kratkoročnih obveza.

$$\text{KTL} = \text{kratkotrajna imovina} / \text{kratkoročne obveze} \quad (2)$$

Koeficijent ubrzane likvidnosti pokaziva ima li poduzeće dovoljno kratkoročnih sredstava za podmirenje dospjelih obveza, a da pritom ne prodaje zalihe. Poželjna je vrijednost 1, dok je minimalna preporučena vrijednos 0.9.

$$\text{KUL} = (\text{kratkotrajna imovina} - \text{zalihe}) / \text{ukupne kratkoročne obveze} \quad (3)$$

²³Vujević, I (2003): Financijska analiza, Ekonomski fakultet u Splitu

²⁴Perica, I. (2019): Analiza financijskih izvještaja, nastavni materijali s predavanja, EFST, ak.godina 2019/2020

Koeficijent financijske stabilnosti pokazuje koliko je poduzeće stabilno, odnosno mora li financirati kratkoročnu imovinu iz dugoročnih izvora i obratno. Ako je koeficijent manji od 1, znači da se kratkoročna imovina mora financirati iz dugoročnih izvora, a ako je veći od 1, znači da se dugotrajna imovina financira iz kratkoročnih obveza (deficit obrtnog kapitala).

$$\text{KFS} = \text{Dugotrajna imovina} / (\text{kapital} + \text{dugoročne obveze}) \quad (4)$$

3.3.2. Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelji zaduženosti pokazuju strukturu kapitala i načine financiranja imovine poduzeća. Ako je visok stupanj zaduženosti poduzeća, ono gubi na financijskoj fleksibilnosti, otežan je pronalazak novih investitora i suočava se s bankrotom. Ako se pametno upravlja zaduženim sredstvima, zaduženost se može pretvoriti u profitabilnost. Tako da zaduženost ne znači uvijek i loše poslovanje poduzeća.

Koeficijent zaduženosti pokazuje koliki je postotak imovine poduzeća nabavljen zaduživanjem, taj postotak ne bi trebao prelaziti 50%, a poželjno je da bude što niži. U omjer stava ukupne obveze i ukupnu imovinu.

$$\text{KZ} = \text{ukupne obveze} / \text{ukupna imovina} \quad (5)$$

Koeficijent vlastitog financiranja je pokazatelj koliko imovine poduzeće financira iz vlastitog kapitala. Poželjno je da ta vrijednost bude 50% ili više.

$$\text{KFV} = \text{Kapital (glavnica)} / \text{imovina} \quad (6)$$

Faktor zaduženosti pokazuje koliki je broj godina potreban poduzetniku da bi podmirio svoje postojeće obveze, s pretpostavkom da se poslovanje poduzeća nastavlja s jednakim pozitivnim rezultatima. Obično se uzima granica od 5 godina, odnosno ako poduzetniku treba duže od 5 godina da iz neto dobiti i amortizacije podmiri svoje obveze, smatra se prezaduženim.

$$\text{FZ} = \text{ukupne obveze} / (\text{zadržana dobit} + \text{amortizacija}) \quad (7)$$

3.3.3. Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti omjer stavljaju prihode i rashode, te pokazuju koliko se prihoda ostvari prema jedinici rashoda. Pokazatelj ekonomičnosti bi trebao biti veći od 1, inače poduzeće ostvaruje gubitak.

Ekonomičnost ukupnog poslovanja pokaziva omjer ukupnih prihoda i ukupnih rashoda. Veća vrijednost ovog koeficijenta znači povoljniji položaj poduzeća, jer društvo stvara više ukupnih prihoda po pripadajućim jedinicama rashoda.

$$\text{EUP} = \text{ukupni prihodi} / \text{ukupni rashodi} \quad (8)$$

Ekonomičnost poslovnih aktivnosti u odnos stavlja prihode iz poslovnih aktivnosti s rashodima poslovnih aktivnosti. Važan je pokazatelj jer indicira ostvaruje li poduzeće dobit iz redovnog poslovanja.

$$\text{EPA} = \text{poslovni prihodi} / \text{poslovni rashodi} \quad (9)$$

Ekonomičnost financiranja u omjer stavlja financijske prihode i financijske rashode, odnosno pokazuje koliko se financijskih prihoda ostvaruje za pripadajuće financijske rashode (npr. koliko se kuna vrati na svaku uloženu kunu). Ako je koeficijent veći od 1, poduzeće ostvaruje financijski dobitak, ako je manji od 1 ostvaruje financijski gubitak.

$$\text{EFA} = \text{financijski prihodi} / \text{financijski rashodi} \quad (10)$$

3.3.4. Pokazatelji profitabilnosti

Pokazuju odnos profita s prihodima iz prodaje i investicijama, odnosno pokazuju ukupnu efektivnost poslovanja poduzeća. Oni mjere sposobnost poduzeća da ostvari dobit.

Neto marža profita (NMP) je pokazatelj koji pokazuje Koliko poduzeće zaradi u odnosu na ostvareni prihod.

$$\text{NMP} = (\text{Neto dobit} + \text{kamate}) / \text{ukupni prihod} \quad (11)$$

Pokazatelj rentabilnosti glavnice (ROE) pokaziva koliki je povrat na uloženi kapital od ulaganja u dionice ili udjele poduzeća, a poželjno je da bude što veći.

$$\text{ROE} = \text{neto dobit} / \text{glavnica} \quad (12)$$

Pokazatelj rentabilnosti imovine (ROA) pokaziva Koliko se ostvari dobiti prije poreza i kamata na svaku uloženu novčanu jedinicu imovine. Što je veći pokazatelj, to je bolje, ipak potrebno ga je usporediti s industrijskim prosjekom.

$$\text{ROA} = \text{dobit prije poreza i kamata} / \text{ukupna imovina} \quad (13)$$

4. ANALIZA POSLOVANJA PODUZEĆA LUKA PLOČE D.D. I LUKA RIJEKA D.D.

U ovom dijelu rada će se prezentirati podaci analize financijskih izvještaja (bilance i RDG-a) odabranih poduzeća u periodu 2018. – 2020. godine. Analize koje su provedene su horizontalna i vertikalna analiza bilance, horizontalna i vertikalna analiza računa dobiti i gubitka, te će se prezentirati pokazatelji likvidnosti, ekonomičnosti i profitabilnosti.

4.1. Horizontalna analiza aktive bilance poduzeća Luka Ploče d.d.

Horizontalna analiza će se provesti na temelju podataka financijskih izvještaja u promatranom razdoblju od 2018. do 2020. godine. Prvo će se prikazati inicijalno stanje i promjene u aktivi bilance, a zatim u pasivi.

U tablici 3 će se prikazati stanje glavnih pozicija aktive poduzeća Luka Ploče d.d.

Tablica 3: Prikaz aktive bilance poduzeća Luka Ploče d.d. (2018. – 2020.)

OBVEZNIK: LUKA PLOČE D.D - PRIKAZ AKTIVE (2018. - 2020.)			
POZICIJA	GODINA		
	2018	2019	2020
A) potraživanja za upisani a neuplaćeni kapital	0,00	0,00	0,00
B) dugotrajna imovina	307.435.598,00	363.696.902,00	391.065.236,00
C) kratkotrajna imovina	252.605.300,00	232.260.801,00	183.492.871,00
D) plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	0,00	0,00	890.713,00
E) ukupno aktiva	560.040.898,00	595.957.703,00	575.448.820,00
F) izvanbilančni zapisi	0,00	0,00	0,00

Izvor: Izrada autora na temelju podataka dostupnih na: https://zse.hr/hr/sektor/302?sector_id=H

U tablici 4 će se prikazati apsolutne i relativne promjene pozicija aktive bilance poduzeća Luka Ploče d.d. u razdoblju od 2018. do 2020. godine.

Tablica 4: Horizontalna analiza; apsolutne i relativne promjene aktive bilance Luka Ploče d.d.(2018-2020.)

LUKA PLOČE D.D. - APSOLUTNE PROMJENE AKTIVE BILANCE (2018. - 2020.)				
POZICIJA	APSOLUTNE PROMJENE		% PROMJENE	
	2019	2020	2019	2020
A) potraživanja za upisani a neplaćeni kapital	0,00	0,00	0%	0%
B) dugotrajna imovina	56.261.304,00	27.368.334,00	18,3%	7,53%
C) kratkotrajna imovina	-20.344.499,00	-48.767.930,00	-8,05%	-21,00%
D) plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	0,00	890.713,00	-	-
E) ukupno aktiva	35.916.805,00	-20.508.883,00	6,41%	-3,44%

Izvor: Izrada autora na temelju podataka dostupnih na: https://zse.hr/hr/sektor/302?sector_id=H

Ukupna dugotrajna imovina 2018. godine iznosila je 307.435.598,00 HRK, dok je 2019. iznosila 363.696.902,00 HRK. Odnosno, došlo je do porasta od 56.261.304,00 HRK (18,30%) u odnosu na prethodnu 2018. godinu. Iduće godine, 2020. iznosila je 391.065.236,00, što je porast od 27.368.334,00 HRK (7,53%) u odnosu na prethodnu 2019. godinu. Rast vrijednosti pozicije dugotrajne imovine je rezultat rasta materijalne imovine, koja je u 2019. godini bila veća za 18,64% u odnosu na 2018. godinu, a 2020. godine je porasla za 7,17% u odnosu na 2019. godinu. Isto tako rast dugotrajne imovine je uzrokovan odgođenom poreznom imovinom, koja je 2019. porasla za 44,47% u odnosu na 2018. godinu, a 2020. za 268,61% u odnosu na 2019. godinu.

Ukupna kratkotrajna imovina 2018. godine je iznosila 252.605.300,00 HRK. 2019. godine je vrijednost bila 232.260.801,00 HRK, što je pad vrijednosti u iznosu od 20.344.499,00 HRK (-8,05%) u odnosu na prethodnu 2018. godinu. 2020. godine je iznosila 183.492.871,00 HRK, tako je vrijednost kratkotrajne imovine pala za 48.767.930,00 HRK (-21,00%) u odnosu na prethodnu 2019. godinu. Promjene u vrijednosti ukupne kratkotrajne imovine su rezultat pada vrijednosti novca u blagajni, kojemu je vrijednost u 2019. godini pala za 28,82% u odnosu na 2018. godinu. 2020. godine je taj pad iznosio 46,75% u odnosu na 2019. godinu. 2020. godine se još dogodio i pad vrijednosti zaliha (-81,44% u odnosu na 2019.).

Ukupna aktiva 2018. godine je iznosila 560.040.898,00 HRK. 2019. godine njena vrijednost se promijenila na 595.957.703,00 HRK, odnosno došlo je do porasta vrijednosti u iznosu od 35.916.805,00 HRK (6,41%) u odnosu na prethodnu 2018. godinu. 2020. vrijednost aktive je

iznosila 575.448.820,00 HRK, odnosno došlo je do pada vrijednost ukupne aktive u iznosu od 20.508.883,00 (-3,44%) u odnosu na prethodnu 2019. godinu.

4.1.1. Horizontalna analiza pasive bilance poduzeća Luka Ploče d.d.

U ovom dijelu rada će se prikazati horizontalna analiza pozicija pasive poduzeća Luka Ploče d.d.

U tablici 5 je prikazana pasiva bilance poduzeća Luka Ploče d.d. (2018. – 2020.)

Tablica 5: Prikaz pasive bilance poduzeća Luka Ploče d.d. (2018. – 2020.)

OBVEZNIK: LUKA PLOČE D.D - PRIKAZ AKTIVE			
POZICIJA	GODINA		
	2018	2019	2020
A) potraživanja za upisani a neplaćeni kapital	0,00	0,00	0,00
B) dugotrajna imovina	307.435.598,00	363.696.902,00	391.065.236,00
C) kratkotrajna imovina	252.605.300,00	232.260.801,00	183.492.871,00
D) plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	0,00	0,00	890.713,00
E) ukupno aktiva	560.040.898,00	595.957.703,00	575.448.820,00

Izvor: Izrada autora na temelju podataka dostupnih na: https://zse.hr/hr/sektor/302?sector_id=H

U tablici 6 će se prikazati apsolutne i relativne promjene pozicija pasive bilance poduzeća Luka Ploče d.d. (2018. – 2020.)

Tablica 6: apsolutne i relativne promjene aktive bilance Luka Ploče d.d.(2018-2020.)

LUKA PLOČE D.D. - HORIZONTALNA ANALIZA; APSOLUTNE PROMJENE PASIVE BILANCE (2018. - 2020.)				
POZICIJA	APSOLUTNE PROMJENE		% PROMJENE	
	2019	2020	2019	2020
A) kapital i rezerve	2.696.849	-9.396.165	0,65%	-2,25%
B) rezerviranja	370.407	764.797	10,48%	19,58%
C) dugoročne obveze	30.282.043	-10.412.275	26,99%	-7,31%
D) kratkoročne obveze	2.567.506	-3.923.489	8,55%	-12,04%
E) odgođeno plaćanje troškova i prihod budućega razdoblja	0	2.458.249		
F) ukupno pasiva	35.916.805	-20.508.883	6,41%	-3,44%

Izvor: Izrada autora na temelju podataka dostupnih na: https://zse.hr/hr/sektor/302?sector_id=H

Kapital i rezerve 2018. godine je ukupne vrijednosti bio 414.270.851,00 HRK, dok je 2019. godine iznosio 416.967.700 HRK. To znači da je 2019. godine došlo do porasta od 2.696.849,00 HRK (0,65%) u odnosu na prethodnu 2018. godinu. 2020. godine ukupna vrijednost kapitala i rezervi je iznosila 407.571.535,00 HRK, odnosno došlo je do pada vrijednosti u iznosu od 9.396.165,00 HRK (-2,25%) u odnosu na prethodnu 2019. godinu.

Promjene u ovoj poziciji su rezultat dobiti/gubitka poslovne godine i zadržane dobiti. 2019. godine, u odnosu na 2018. godinu, zadržana dobit ili preneseni gubitak je porasla za 2,78% a

dobit/gubitak razdoblja je pala za 15,29%. Onda 2020. u odnosu na 2019. godinu zadržana dobit ili preneseni gubitak raste za 2,29%, a dobit/gubitak razdoblja pada za 448,40% i poduzeće bilježi negativan rezultat poslovanja te godine.

Rezerviranja u 2018. godini su iznosila 3.535.965,00 HRK, a 2019. njihova ukupna vrijednost je iznosila 3.906.372,00 HRK. Odnosno došlo je do porasta vrijednosti pozicije u iznosu od 370.407,00 HRK (10,48%) u odnosu na prethodnu 2018. godinu. 2020. godine njihova ukupna vrijednost iznosila je 4.671.169,00 HRK, tj. došlo je do porasta vrijednosti pozicije u iznosu od 764.797,00 HRK (19,58%). Promjene su rezultat rasta pozicije rezerviranja za sudske sporove, koji su 2019. godine porasli za 89,38% u odnosu na 2018. godinu, a 2020. porasli za 148,07% u odnosu na 2019. godinu.

Dugoročne obveze su 2018. godine iznosile 112.204.371,00 HRK, a 2019. njihova vrijednost se mijenja na iznos od 142.486.414,00 HRK. Odnosno, došlo je do porasta pozicije dugoročnih obveza u iznosu od 30.282.043,00 HRK (26,99%) u odnosu na prethodnu 2018. godinu. 2020. godine ukupna vrijednost pozicije je iznosila 132.074.139,00 HRK, tj. došlo je do pada vrijednosti u iznosu od 10.412.275,00 HRK (-7,31%) u odnosu na prethodnu 2019. godinu. 2019. godine, u odnosu na 2018. godinu došlo je do pada obveza prema bankama (-7,54%) ali je naglo porasla pozicija ostalih dugoročnih obveza (3494,40%). 2020. godine, u odnosu na 2019. obveze prema bankama padaju za 6,32%, dok ostale dugoročne obveze padaju za 9,85%.

Kratkoročne obveze su u 2018. godini iznosile 30.029.711,00 HRK, a 2019. godine njihova vrijednost se mijenja na iznos od 32.597.217,00 HRK. Odnosno, došlo je do porasta vrijednosti pozicije u iznosu od 2.567.506,00 HRK (8,55%) u odnosu na prethodnu 2018. godinu. 2020. godine ukupna vrijednost pozicije je iznosila 28.673.728,00 HRK, tj. došlo je do pada vrijednosti pozicije u iznosu od 3.923.489,00 HRK (-12,04%) u odnosu na prethodnu 2019. godinu. Najveći utjecaj na promjene vrijednosti pozicije kratkoročnih obveza u 2019. u odnosu na 2018. godinu imale su obveze prema društvima povezanim sudjelujućim interesom (rast od 64,92% u odnosu na 2018.), obveze za predujmove (rast od 59,82% u odnosu na 2018.), obveze prema zaposlenicima (rast od 67,33% u odnosu na 2018.) i obveze za poreze, doprinose i sl. davanja (rast od 49,63% u odnosu na 2018.). Ipak, 2020. godine dolazi do podmirjenja obveza, pa se obveze prema društvima povezanim sudjelujućim interesom smanjuju za 88,92% u odnosu na 2019., a obveze za poreze, doprinose i sl. davanja se smanjuju za 54,70% u odnosu na 2019. Dodatnom smanjenju je doprinijelo i smanjenje

obveza prema dobavljačima, koje su se 2020. godine smanjile za 44,62% u odnosu na 2019. godinu.

Odgodeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja se pojavilo tek 2020. godine, a vrijednost pozicije je 2.458.249,00 HRK.

Ukupna pasiva 2018. godine je iznosila 560.040.898,00 HRK. 2019. godine se vrijednost promijenila na 595.957.703,00 HRK, odnosno došlo je do porasta vrijednosti ukupne pasive u iznosu od 35.916.805,00 HRK (6,41%) u odnosu na prethodnu 2018. godinu. 2020. godine je iznosila 575.448.820,00 HRK, tj. došlo je do pada vrijednosti ukupne pasive u iznosu od 20.508.883,00 HRK (-3,44%) u odnosu na prethodnu 2019. godinu. Promjene u ukupnoj vrijednosti pasive prate kretanja pozicija kapitala i rezervi, te dugoročnih i kratkoročnih obveza. Odnosno, kako se te 3 pozicije mijenjaju (pozitivno ili negativno u odnosu na prethodnu godinu), tako se i ukupna vrijednost pasive mijenja.

4.1.2. Horizontalna analiza aktive bilance poduzeća Luka Rijeka d.d.

U ovom dijelu rada će se prikazati stanje aktive bilance poduzeća Luka Rijeka d.d. kroz promatrani period od 2018. do 2020. godine. Nakon toga će se na temelju godišnjih financijskih izvještaja prezentirati apsolutne i relativne promjene nastale kroz promatrani period po pozicijama aktive bilance.

U tablici 7 se nalazi prikaz glavnih skupina pozicije aktive poduzeća Luka Rijeka d.d. u promatranom razdoblju. Svi iznosi su prikazani u HRK.

Tablica 7: Prikaz aktive bilance poduzeća Luka Rijeka d.d. (2018. – 2020.)

LUKA RIJEKA D.D. - PRIKAZ AKTIVE BILANCE (2018. - 2020.)			
POZICIJA	GODINA		
	2018	2019	2020
A) potraživanja za upisani a neplaćeni kapital	0,00	0,00	0,00
B) dugotrajna imovina	718.538.339,00	871.551.963	827.360.288
C) kratkotrajna imovina	90.834.852,00	79.576.091	95.454.826
D) plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	803.986,00	732.908	789.093
E) ukupno aktiva	810.177.177,00	951.860.962	923.604.207
F) izvanbilančni zapisi	804.016,00	804.016	804.016

Izvor: Izrada autora na temelju podataka dostupnih na: https://zse.hr/hr/sektor/302?sector_id=H

U tablici 8 će se prikazati horizontalna analiza aktive bilance poduzeća Luka Rijeka d.d., odnosno apsolutne i relativne promjene.

Tablica 8: apsolutne i relativne promjene aktive bilance Luka Rijeka d.d.(2018-2020.)

LUKA RIJEKA D.D. - APSOLUTNE PROMJENE AKTIVE BILANCE (2018. - 2020.)			% PROMJENE AKTIVE	
POZICIJA	2019	2020	2019	2020
A) potraživanja za upisani a neuplaćeni kapital	0	0	-	-
B) dugotrajna imovina	153.013.624	-44.191.675	21,30%	-5,07%
C) kratkotrajna imovina	-11.258.761	15.878.735	-12,39%	19,95%
D) plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	-71.078	56.185	-8,84%	7,67%
E) ukupno aktiva	141.683.785	-28.256.755	17,49%	-2,97%
F) izvanbilančni zapisi	0	0	0,00%	0,00%

Izvor: Izrada autora na temelju podataka dostupnih na: https://zse.hr/hr/sektor/302?sector_id=H

Dugotrajna imovina je 2018. godine iznosila 718.538.339,00 HRK. 2019. godine njena ukupna vrijednost je iznosila 871.551.963,00 HRK. Odnosno, došlo je do porasta vrijednosti u iznosu od 153.013.624,00 HRK (21,30%) u odnosu na prethodnu 2018. godinu. 2020. godine njena vrijednost iznosila je 827.360.288,00 HRK, tj. došlo je do pada vrijednosti u iznosu od 44.191.675,00 HRK (-5,07%) u odnosu na prethodnu 2019. godinu.

Uzrok rasta pozicije dugotrajne imovine u 2019. godini je rast vrijednosti nematerijalne imovine (rast od 57167,53% u odnosu na prethodnu 2018. godinu) i dugotrajne financijske imovine (rast od 14,13% u odnosu na prethodnu 2018. godinu). Ipak, 2020. godine dolazi do pada vrijednosti dugotrajne imovine, jer su skoro sve stavke izgubile na vrijednosti u odnosu na 2019. godinu. Tako je vrijednost nematerijalne imovine pala za 17,71% u odnosu na 2019. godinu, materijalne imovine 2,40% u odnosu na 2019., potraživanja za 36,98% u odnosu na 2019. godinu.

Kratkotrajna imovina je 2018. godine iznosila 90.834.852,00 HRK. 2019. njena ukupna vrijednost je iznosila 79.576.091,00 HRK. Odnosno, došlo je do pada vrijednosti u iznosu od 11.258.761,00 HRK (-12,39%) u odnosu na prethodnu 2018. godinu. 2020. godine ukupna vrijednost je iznosila 95.454.826,00 HRK, tj. došlo je do porasta vrijednosti pozicije u iznosu od 15.878.735,00 HRK (19,95%) u odnosu na prethodnu 2019. godinu.

Kratkotrajna imovina doživjela je pad vrijednosti u 2019. godini u odnosu na 2018. jer je došlo do pada vrijednosti zaliha za 7,53% i novca u banci i blagajni za 40,76% u odnosu na 2018. 2020. godine dolazi do rasta ukupne vrijednosti kratkotrajne imovine, a uzrokovano je rastom vrijednosti potraživanja od 75,55% u odnosu na 2019. godinu, i rasta pozicije kratkotrajne financijske imovine za 28,26% u odnosu na 2019. godinu.

Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi su 2018. godine iznosili 803.986,00, HRK. 2019. godine pozicija je imala vrijednost 732.908,00 HRK, tj došlo je do pada vrijednosti u iznosu od 71.078,00 HRK (-8,84%) u odnosu na prethodnu 2018. godinu. 2020. godine vrijednost se promijenila na 789.093,00 HRK, tj. došlo je do rasta vrijednosti pozicije u iznosu od 56.185,00 HRK (7,67%) u odnosu na prethodnu 2019. godinu.

Ukupna aktiva 2018. godine je iznosila 810.177.177,00 HRK. 2019. godine je vrijednost aktive iznosila 951.860.962,00 HRK, odnosno došlo je do rasta vrijednosti pozicije u iznosu od 141.683.785,00 HRK (17,49%) u odnosu na prethodnu 2018. godinu. 2020. godine vrijednost ukupne aktive se mijenja na 923.604.207,00 HRK, tj. dolazi do pada vrijednosti u iznosu od 28.256.755,00 HRK (-2,97%).

Rast ukupne vrijednosti aktive 2019. godine uzrokovan je rastom dugotrajne imovine (+21,30% u odnosu na 2018.), iako su ostale glavne pozicije poduzeća gubile na vrijednosti. 2020. godine je izgubila na vrijednosti u odnosu na 2019. godinu, ponovno zbog kretanja dugotrajne imovine, koja je ovaj put pala za 5,07% u odnosu na 2019. godinu. Iz kretanja vrijednosti aktive se može zaključiti da prati kretanje dugotrajne imovine.

4.1.3. Horizontalna analiza pasive bilance poduzeća Luka Rijeka d.d.

U ovom dijelu rada će se prikazati stanje pasive bilance poduzeća Luka Rijeka d.d. te apsolutne i relativne (%) promjene u promatranom razdoblju. U tablici 9 će se prikazati stanje pasive bilance kroz promatrani period.

Tablica 9: Prikaz pasive bilance poduzeća Luka Ploče d.d.(2018. – 2020.)

Luka rijeka d.d. - prikaz pasive bilance (2018. - 2020.)			
Pozicija	GODINA		
	2018	2019	2020
A) kapital i rezerve	663.835.669,00	395.701.200	392.472.222
B) rezerviranja	5.140.220,00	6.972.160	7.441.991
C) dugoročne obveze	66.425.753,00	326.700.868	299.963.007
D) kratkoročne obveze	49.573.455,00	199.325.994	194.639.411
E) odgođeno plaćanje troškova i prihod budućegarazdoblja	25.202.080,00	23.160.740	29.087.576
F) ukupno pasiva	810.177.177,00	951.860.962	923.604.207
G) izvanbilančni zapisi	804.016,00	804.016	804.016

Izvor: Izrada autora na temelju podataka dostupnih na: https://zse.hr/hr/sektor/302?sector_id=H

U tablici 10 se nalazi prikaz apsolutnih i relativnih promjena pozicija pasive bilance u promatranom razdoblju.

Tablica 10: apsolutne i relativne promjene aktive bilance Luka Rijeka d.d.(2018-2020.)

LUKA RIJEKA D.D. - APSOLUTNE PROMJENE PASIVE BILANCE (2018. - 2020.)			% PROMJENE	
POZICIJA	GODINA		GODINA	
	2019	2020	2019	2020
A) kapital i rezerve	-268.134.469	-3.228.978	-40,39%	-0,82%
B) rezerviranja	1.831.940	469.831	35,64%	6,74%
C) dugoročne obveze	260.275.115	-26.737.861	391,83%	-8,18%
D) kratkoročne obveze	149.752.539	-4.686.583	302,08%	-2,35%
E) odgođeno plaćanje troškova i prihod budućega razdoblja	-2.041.340	5.926.836	-8,10%	25,59%
F) ukupno pasiva	141.683.785	-28.256.755	17,49%	-2,97%
G) izvanbilančni zapisi	0	0	0,00%	0,00%

Izvor: Izrada autora na temelju podataka dostupnih na: https://zse.hr/hr/sektor/302?sector_id=H

Kapital i rezerve su 2018. godine iznosile 663.835.669,00 HRK. 2019. godine se vrijednost pozicije promijenila na 395.701.200,00 HRK, odnosno došlo je do pada vrijednosti pozicije u vrijednosti od 268.134.469,00 HRK (-40,39%) u odnosu na prethodno promatranu 2018. godinu. 2020. godina vrijednost je iznosila 392.472.222,00 HRK, tj. vrijednost je pala u iznosu od 3.228.978,00 HRK (-0,82%) u odnosu na prethodno promatranu 2019. godinu.

Ovako drastičan pad u vrijednosti kapitala se dogodio zbog promjene vlasničke strukture poduzeća. Poljska grupacija OTL, koja je bila najveći individualni vlasnik tvrtke, izgubila je sudski spor s AZ mirovinskim fondovima i kako bi izbjegli kupovinu dionica u ukupnoj vrijednosti od 122 milijuna kupa, raskinili su međudioničarski ugovor. Navodno se čeka pravno utvrđivanje obveza kako bi se ovaj iznos dionica ponovno kupio od strane OTL-a.²⁵

Rezerviranja su 2018. godine iznosila 5.140.220,00 HRK. 2019. godine iznosila su 6.972.160,00 HRK, odnosno došlo je do rasta pozicije rezerviranja u iznosu od 1.831.940,00 HRK (35,64%) u odnosu na prethodnu 2018. godinu. 2020. godine rezerviranja su porasla na 7.441.991,00 HRK, tj. rasla su u vrijednosti od 469.831,00 HRK (6,74%) u odnosu na prethodnu 2019. godinu.

Ovakva promjena pozicije rezerviranja vezana je za rast pozicije drugih rezerviranja, koja su 2019. godine porasla za 73,06% u odnosu na 2018. godinu, a 2020. su porasla za 10,20% u odnosu na 2019. godinu.

²⁵Glavan, M. (2021): Novi List [internet], dostupno na : <https://www.novolist.hr/novosti/gospodarstvo/luka-rijeka-ostvarila-17-posto-veci-promet-i-12-posto-vece-prihode/> (29.08.2021.)

Dugoročne obveze su 2018. godine iznosile 66.425.753,00 HRK . 2019. vrijednost dugoročnih obveza je iznosila 326.700.868,00, odnosno porasla su u iznosu od 260.275.115,00 HRK (391,83%) u odnosu na prethodnu 2018. godinu. 2020. godine iznosile su 299.963.007,00 HRK, što je pad u iznosu od 26.737.861 (-8,18%) u odnosu na prethodnu 2019. godinu.

Do promjene pozicije dugoročnih obveza u 2019. godini došlo je zbog mijenjanja vrijednosti obveza prema bankama (+39,25% u odnosu na 2018. godinu) i ostalih dugoročnih obveza, koje su se 2019. tek i pojavile u vrijednosti od 244.703.203,00 HRK. Iduće, 2020. godine, dolazi do pada vrijednosti ukupnih dugoročnih obveza, a uzrok toj promjeni je i cjelokupno podmirenje obveza prema dobavljačima koje je te godine svedeno na nulu. Dodatno je te godine podmiren i dio dugoročnih obveza (-7,50% u odnosu na 2019. godinu) i obveza prema bankama (-9,66% u odnosu na 2019. godinu).

Kratkoročne obveze su 2018. godine iznosile 49.573.455,00 HRK. 2019. godine vrijednost je iznosila 199.325.994,00 HRK, što je označilo porast vrijednosti kratkoročnih obveza u iznosu od 149.752.539,00 HRK (302,08%) u odnosu na prethodnu 2018. godinu. 2020. godine iznosile su 194.639.411,00 HRK, tj došlo je do pada vrijednosti u iznosu od 4.686.583,00 HRK (-2,35%) u odnosu na prethodnu 2019. godinu.

Kratkoročne obveze su 2019. godine porasle u odnosu na 2018. godinu jer je došlo do ogromnog porasta ostalih kratkoročnih obveza (+3769,18% u odnosu na 2018. godinu), popraćeno rastom obveza za zajmove i depozite (2019. se tek javljaju u bilanci), i obveze prema zaposlenicima (+0,31% u odnosu na 2018. godinu). 2020. godine ukupna vrijednost kratkoročnih obveza pada, a uzrok je pad vrijednosti obveza za zajmove (-48,59% u odnosu na 2019. godinu), obveza prema dobavljačima (-4,99% u odnosu na 2019. godinu), obveza za poreze (-1,56% u odnosu na 2019. godinu) i ostalih kratkoročnih obveza (-2,40% u odnosu na 2019.).

Odgodeno plaćanje troškova i prihodi budućeg razdoblja su 2018. godine iznosili 25.202.080,00 HRK. 2019. godine pozicija je promijenila vrijednost na iznos od 23.160.740,00 HRK, odnosno došlo je do pada vrijednosti u iznosu od 2.041.340,00 HRK (-8,10%) u odnosu na prethodnu 2018. godinu. 2020. godine pozicija je imala vrijednost 29.087.576,00 HRK, što je označilo porast pozicije u iznosu od 5.926.836,00 HRK (25,59%) u odnosu na prethodnu 2019. godinu.

Ukupna pasiva 2018. godine je iznosila 810.177.177,00 HRK. 2019. godine je iznosila 951.860.962,00 HRK, odnosno porasla je za 141.683.785,00 HRK (17,49%) u odnosu na prethodnu 2018. godinu. 2020. godine je iznosila 923.604.207,00 HRK, što je označilo pad vrijednosti u iznosu od 28.256.755,00 HRK (-2,97%) u odnosu na prethodnu 2019. godinu.

Vrijednost ukupne pasive prati kretanja dugoročnih i kratkoročnih obveza. 2019. godine dolazi do rasta pozicija dugoročnih obveza (+391,83% u odnosu na 2018. godinu) i kratkoročnih obveza (+302,08% u odnosu na 2018. godinu), što uzrokuje rast vrijednosti ukupne pasive od 17,49% u odnosu na 2018. godinu. 2020. godine dolazi do pada vrijednosti dugoročnih obveza (-8,18% u odnosu na 2019. godinu) i kratkoročnih obveza (-2,35% u odnosu na 2019. godinu), stoga vrijednost ukupne pasive pada za 2,97% u odnosu na 2019. godinu.

4.2. Vertikalna analiza bilance

Vertikalna analiza će se provesti na temelju podataka financijskih izvještaja u promatranom razdoblju od 2018. do 2020. godine. Vertikalna analiza prikazuje strukturu bilance, odnosno koliki udio pojedina pozicija ima u ukupnoj aktivi ili pasivi bilance, izraženo u postotku.

4.2.1. Vertikalna analiza aktive bilance poduzeća Luka Ploče d.d.

U tablici 11 će se prikazati struktura aktive bilance poduzeća Luka Ploče d.d.

Tablica 11: Prikaz strukture aktive bilance poduzeća Luka Ploče d.d. (2018. – 2020.)

LUKA PLOČE D.D. - VERTIKALNA ANALIZA AKTIVE BILANCE (2018. - 2020.)			
POZICIJA	GODINA		
	2018	2019	2020
A) potraživanja za upisani a neuplaćeni kapital	0,00%	0%	0,00%
B) dugotrajna imovina	54,90%	61,03%	67,96%
C) kratkotrajna imovina	45,10%	38,97%	31,89%
D) plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	0,00%	0,00%	0,15%
E) ukupno aktiva	100%	100,00%	100%

Izvor: Izrada autora na temelju podataka dostupnih na: https://zse.hr/hr/sektor/302?sector_id=H

Dugotrajna imovina je 2018. godine iznosila 54,90% ukupne vrijednosti aktive, 2019. godine je postotak udjela u ukupnoj vrijednosti aktive porastao na 61,03%, a 2020. godine iznosio je 67,96%. Kod dugotrajne imovine najveći udio ima materijalna imovina, dok su ostale pozicije manjih vrijednosti.

Kratkotrajna imovina je 2018. godine je iznosila 45,10% vrijednosti ukupne aktive, dok je 2019. godine taj postotak pao na 38,97%, a 2020. je udjel u ukupnoj aktivi bio 31,89%. Kod

kratkotrajne imovine, najveći udio nose zalihe i novac u blagajni i banci, a manji dio potraživanja.

4.2.2. Vertikalna analiza pasive bilance poduzeća Luka Ploče d.d.

U tablici 12 će se prikazati struktura pasive bilance poduzeća Luka Ploče d.d. kroz promatrani period.

Tablica 12: Prikaz strukture pasive bilance poduzeća Luka Ploče d.d. (2018. – 2020.)

OBVEZNIK: LUKA PLOČE D.D - VERTIKALNA ANALIZA PASIVE BILANCE (2018. - 2020.)			
POZICIJA	GODINA		
	2018	2019	2020
A) kapital i rezerve	73,97%	69,97%	70,83%
B) rezerviranja	0,63%	0,66%	0,81%
C) dugoročne obveze	20,04%	23,91%	22,95%
D) kratkoročne obveze	5,36%	5,47%	4,98%
E) odgođeno plaćanje troškova i prihod budućega razdoblja	0,00%	0,00%	0,43%
F) ukupno pasiva	100,00%	100%	100%

Izvor: Izrada autora na temelju podataka dostupnih na: https://zse.hr/hr/sektor/302?sector_id=H

Kapital i rezerve 2018. godine čine 73,97% ukupne vrijednosti pasive bilance, 2019. ukupan udio pada na 69,97%, a 2020. raste na 70,83% ukupne vrijednosti pasive. Najveći dio udjela kapitala i rezervi otpada upravo na temeljni kapital, a druga najveća stavka je zadržana dobit ili preneseni gubitak.

Rezerviranja čine tek mali dio ukupne vrijednosti pasive kroz promatrano razdoblje, tako 2018. godine iznose 0,63%, 2019. 0,66%, a 2020. 0,81% ukupne vrijednosti pasive.

Dugoročne obveze su druga najveća pozicija pasive. 2018. godine one čine 20,04%, 2019. godine 23,91%, a 2020. 22,95% ukupne vrijednosti pasive. **Kratkoročne obveze** su 2018. godine iznosile 5,36% vrijednosti ukupne aktive, 2019. godine 5,47%, a 2020. godine 4,98% vrijednosti ukupne aktive.

4.2.3. Vertikalna analiza aktive bilance poduzeća Luka Rijeka d.d.

U ovom dijelu rada će se u tablicama prikazati struktura aktive poduzeća Luka Rijeka d.d. kroz promatrani period.

U tablici 13 će se prikazati struktura aktive poduzeća Luka Rijeka d.d. kroz promatrani period.

Tablica 13: Prikaz strukture aktive bilance poduzeća Luka Rijeka d.d. (2018. – 2020.)

LUKA RIJEKA D.D. - VERTIKALNA ANALIZA AKTIVE BILANCE (2018. - 2020.)

POZICIJA	GODINA		
	2018	2019	2020
A) potraživanja za upisani a neplaćeni kapital	0,00%	0,00%	0,00%
B) dugotrajna imovina	88,69%	91,56%	89,58%
C) kratkotrajna imovina	11,21%	8,36%	10,34%
D)plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	0,10%	0,08%	0,09%
E) ukupno aktiva	100,00%	100,00%	100,00%
F) izvanbilančni zapisi	0,10%	0,08%	0,09%

Izvor: Izrada autora na temelju podataka dostupnih na: https://zse.hr/hr/sektor/302?sector_id=H

Dugotrajna imovina je kroz promatrani period uvijek bila najveći dio aktive, tako je 2018. godine iznosila 88,69%, 2019. 91,56%, a 2020. godine 89,58% ukupne vrijednosti aktive. Najveći dio udjela otpada na materijalnu imovinu, dok manji dio nose dugotrajna financijska imovina , potraživanja i kratkotrajna imovina. **Kratkotrajna imovina** je 2018. godine iznosila 11,21%, 2019.godine 8,36% i 2020. godine 10,34% ukupne vrijednosti aktive. Najveći dio kratkotrajne imovine je novac u banci i blagajni, a prate ga potraživanja, zatim kratkotrajna financijska imovina, pa tek onda zalihe.

4.2.4. Vertikalna analiza pasive bilance poduzeća Luka Rijeka d.d.

U tablici 14 će se prikazati struktura pasive poduzeća Luka Rijeka d.d. kroz promatrani period.

Tablica 14: Prikaz strukture pasive bilance poduzeća Luka Rijeka d.d. (2018. – 2020.)

LUKA RIJEKA D.D. - VERTIKALNA ANALIZA PASIVE BILANCE (2018. - 2020.)			
POZICIJA	GODINA		
	2018	2019	2020
A) kapital i rezerve	81,94%	41,57%	42,49%
B) rezerviranja	0,63%	0,73%	0,81%
C) dugoročne obveze	8,20%	34,32%	32,48%
D) kratkoročne obveze	6,12%	20,94%	21,07%
E) odgođeno plaćanje troškova i prihod budućega razdoblja	3,11%	2,43%	3,15%
F) ukupno pasiva	100,00%	100,00%	100,00%
G) izvanbilančni zapisi	0,10%	0,08%	0,09%

Izvor: Izrada autora na temelju podataka dostupnih na: https://zse.hr/hr/sektor/302?sector_id=H

Kapital i rezerve 2018. godine čine 81,94% ukupne vrijednosti pasive bilance, 2019. ukupan udio pada 41,57%, a 2020. raste na 42,49% ukupne vrijednosti pasive. Najveći dio udjela kapitala i rezervi otpada upravo na temeljni kapital. **Rezerviranja** čine tek mali dio ukupne vrijednosti pasive kroz promatrano razdoblje, tako 2018. godine iznose 0,63%, 2019. 0,73%, a 2020. 0,81% ukupne vrijednosti pasive.

Dugoročne obveze su druga najveća pozicija pasive. 2018. godine one čine 8,20%, 2019. godine 34,32%, a 2020. 32,48% ukupne vrijednosti pasive. **Kratkoročne obveze** su 2018.

godine iznosile 6,12% vrijednosti ukupne aktive, 2019. godine 20,94%, a 2020. godine 21,07% vrijednosti ukupne aktive.

4.3. Horizontalna analiza RDG-a

U ovom dijelu rada će se prikazati horizontalna analiza RDG-a odabranih poduzeća u promatranom periodu.

4.3.1. Horizontalna analiza RDG-a poduzeća Luka Ploče d.d.

U tablici 15 će se prikazati vrijednosti pozicija u računu dobiti i gubitka poduzeća Luka Ploče d.d. u promatranom razdoblju.

Tablica 15: Prikaz RDG-a poduzeća Luka Ploče d.d. (2018. – 2020.)

LUKA PLOČE D.D. - RDG (2018. - 2020.)			
POZICIJA	2018	2019	2020
I. Poslovni prihodi	212.991.125,00	170.033.696	228.842.371
Ii. Poslovni rashodi	208.615.437,00	161.913.719	233.840.974
Iii. Financijski prihodi	2.926.144,00	0	2.512.151
Iv. Financijski rashodi	1.452.704,00	4.147.359	8.841.825
V. Udio u dobiti od društava povezani sudjelujućim interesom	36.176,00	67.275	65.046
Ix. Ukupni prihodi	215.953.445,00	170.100.971	231.419.568
X. Ukupni rashodi	210.068.141,00	166.061.078	242.682.799
Xi. Dobit ili gubitak prije oporezivanja	5.885.304,00	4.039.893	-11.263.231
Xii. Porez na dobit	2.701.450,00	1.342.968	-1.867.065
Xiii. Dobit ili gubitak razdoblja	3.183.854,00	2.696.925	-9.396.166

Izvor: Izrada autora na temelju podataka dostupnih na: https://zse.hr/hr/sektor/302?sector_id=H

U tablici 16 će se prikazati apsolutne i relativne promjene po pozicijama RDG-a.

Tablica 16: Prikaz promjena RDG-a poduzeća Luka Ploče d.d. (2018. – 2020.)

LUKA PLOČE D.D. - HORIZONTALNA ANALIZA, APSOLUTNE PROMJENE (2018. - 2020.)				
Pozicija	2019	2020	2019	2020
I. Poslovni prihodi	-42.957.429,00	58.808.675	-20%	35%
Ii. Poslovni rashodi	-46.701.718,00	71.927.255	-22%	44%
Iii. Financijski prihodi	-2.926.144,00	2.512.151	-100%	
Iv. Financijski rashodi	2.694.655,00	4.694.466	185%	113%
V. Udio u dobiti od društava povezanih sudjelujućim interesom	31.099,00	-2.229	86%	-3%
Ix. Ukupni prihodi	-45.852.474,00	61.318.597	-21%	36%
X. Ukupni rashodi	-44.007.063,00	76.621.721	-21%	46%
Xi. Dobit ili gubitak prije oporezivanja	-1.845.411,00	-15.303.124	-31%	-379%
Xii. Porez na dobit	-1.358.482,00	-3.210.033	-50%	-239%
Xiii. Dobit ili gubitak razdoblja	-486.929,00	-12.093.091	-15%	-448%

Izvor: Izrada autora na temelju podataka dostupnih na: https://zse.hr/hr/sektor/302?sector_id=H

Ukupni prihodi 2018. godine su iznosili 215.953.445,00 HRK. 2019. godine su iznosili 170.100.971,00 HRK, odnosno došlo je do pada ukupnih prihoda od 21% u odnosu na 2018. godinu. Najveći uzrok je pad pozicije poslovnih prihoda (-20% u odnosu na 2018. godinu), odnosno prihoda od prodaje. 2020. godine su iznosili 231.419.568,00 HRK, odnosno došlo je do porasta prihoda od 36% u odnosu na 2019. godinu. Najveći razlog porasta prihoda je porast i poslovnih prihoda koji su narasli 35% u odnosu na 2019. godinu.

Ukupni rashodi su 2018. godine iznosili 210.068.141,00 HRK. 2019. godine su iznosili 166.061.078,00 HRK. Odnosno došlo je do pada rashoda za 21% u odnosu na 2018. godinu. Najveću razliku napravio je pad poslovnih rashoda, koji su pali za 22% u odnosu na 2018. godinu. 2019. godine su iznosili 242.682.799,00 HRK, tj. došlo je do povećanja rashoda od 46% u odnosu na 2018. godinu. Ovu godinu obilježio je rast i financijskih (+113% u odnosu na 2019. godinu) i poslovnih (+44% u odnosu na 2019. godinu) rashoda.

Dobit 2018. godine je iznosila 3.183.854,00 HRK. 2019. godine je pala za 15% u odnosu na 2018 godinu pa je iznosila 2.696.925,00 HRK. 2020. godine poduzeće posluje s negativnim ishodom, pa je gubitak razdoblja iznosio 9.396.166,00 HRK.

4.3.2 Horizontalna analiza RDG-a poduzeća Luka Rijeka d.d.

U tablici 17 će se prikazati RDG poduzeća Rijeka d.d. u promatranom periodu.

Tablica 17: Prikaz RDG-a poduzeća Luka Rijeka d.d. (2018. – 2020.)

LUKA RIJEKA D.D. - PRIKAZ RDG-A (2018. - 2020.)			
POZICIJA	GODINA		
	2018	2019	2020
I. Poslovni prihodi	157.164.217,00	160.368.197,00	165.481.597,00
II. Poslovni rashodi	194.754.625,00	170.365.635,00	169.713.478,00
III. Financijski prihodi	2.681.620,00	1.474.983,00	1.677.360,00
IV. FINANCIJSKI RASHODI	3.904.370,00	21.871.351,00	21.188.859,00
V. Udio u dobiti od društava povezanih sudjelujućim interesom	13.104.767,00	17.568.191,00	20.584.590,00
IX. Ukupni prihodi	172.950.604,00	179.411.371,00	187.743.547,00
X. Ukupni rashodi	198.658.995,00	192.236.986,00	190.902.337,00
XI. Dobit ili gubitak prije oporezivanja	-25.708.391,00	-12.825.615,00	-3.158.790,00
XII. Porez na dobit	3.178.942,00	3.578.856,00	88.546,00
XIII. Dobit ili gubitak razdoblja	-28.887.333,00	-16.404.471,00	-3.247.336,00

Izvor: Izrada autora na temelju podataka dostupnih na: https://zse.hr/hr/sektor/302?sector_id=H

U tablici 18 će se prikazati apsolutne i relativne promjene u pozicijama RDG-a poduzeća Luka Rijeka d.d. u promatranom periodu.

Tablica 18: Apsolutne i relativne promjene RDG-a poduzeća Luka Ploče d.d. (2018. – 2020.)

LUKA RIJEKA D.D. - APSOLUTNE PROMJENE RDG-A (2018. - 2020.)			% PROMJENA	
POZICIJA	GODINA		GODINA	
	2019	2020	2019	2020
I. Poslovni prihodi	3.203.980,00	5.113.400,00	2,04%	3,19%
II. Poslovni rashodi (aop	-24.388.990,00	-652.157,00	-12,52%	-0,38%
III. Financijski prihodi	-1.206.637,00	202.377,00	-45,00%	13,72%
IV. Financijski rashodi	17.966.981,00	-682.492,00	460,18%	-3,12%
V. Udio u dobiti od društava povezanih sudjelujućim interesom	4.463.424,00	3.016.399,00	34,06%	17,17%
IX. Ukupni prihodi	6.460.767,00	8.332.176,00	3,74%	4,64%
X. Ukupni rashodi	-6.422.009,00	-1.334.649,00	-3,23%	-0,69%
XI. Dobit ili gubitak prije oporezivanja	12.882.776,00	9.666.825,00	-50,11%	-75,37%
XII. Porez na dobit	399.914,00	-3.490.310,00	12,58%	-97,53%
XIII. Dobit ili gubitak razdoblja	12.482.862,00	13.157.135,00	-43,21%	-80,20%

Izvor: Izrada autora na temelju podataka dostupnih na: https://zse.hr/hr/sektor/302?sector_id=H

Ukupni prihodi 2018. godine su iznosili 172.950.604,00 HRK. 2019. godine su iznosili 179.411.371,00 HRK, odnosno došlo je do rasta ukupnih prihoda od 3,74% u odnosu na 2018. godinu. Najveći uzrok je rast pozicije poslovnih prihoda (+2,04% u odnosu na 2018. godinu), odnosno prihoda od prodaje. 2020. godine su iznosili 187.743.547,00 HRK, odnosno došlo je do porasta prihoda od 4,64% u odnosu na 2019. godinu. Najveći razlog porasta prihoda je porast i poslovnih prihoda koji su narasli 3,19% u odnosu na 2019. godinu.

Ukupni rashodi su 2018. godine iznosili 198.658.995,00 HRK. 2019. godine su iznosili 192.236.986,00 HRK, odnosno došlo je do pada rashoda za 6.422.009,00 HRK (-3,23%) u odnosu na 2018. godinu. Najveća promjena se dogodila kod poslovnih rashoda, koji su bili niži za 12,52% u odnosu na 2018. godinu. 2020. godine su iznosili 190.902.337,00 HRK, tj smanjili su se za 1.334.649,00 HRK (-0,69%) u odnosu na 2019. godinu.

Gubitak 2018. godine je iznosio 28.887.333,00 HRK, a 2019. godine je poduzeće uspjelo smanjiti gubitak na 16.404.471,00, odnosno za 12.482.862,00 HRK (43,21%) u odnosu na 2018. godinu. 2020. godine poduzeće ponovno bilježi negativan ciklus poslovanja, pa je gubitak razdoblja iznosio 3.247.336,00 HRK. To je promjena od 13.157.135,00 HRK (80,20%) u odnosu na prethodnu 2019. godinu.

4.4. Vertikalna analiza RDG-a

U ovom dijelu rada će se prikazati vertikalna analiza RDG-a odabranih poduzeća u promatranom razdoblju. Vertikalna analiza RDG-a prikazuje strukturu pozicija RDG-a izraženih u postotku. Odnosno, to je postotni prikaz udjela prihoda ili rashoda u ukupni prihodima ili rashodima.

4.4.1. Vertikalna analiza RDG-a poduzeća Luka Ploče d.d.

U tablici 19 će se prikazati vertikalna analiza, odnosno struktura RDG-a poduzeća Luka Ploče d.d. u promatranom razdoblju.

Tablica 19: Vertikalna analiza RDG-a poduzeća Luka Ploče d.d.

LUKA PLOČE D.D. - VERTIKALNA ANALIZA RDG-a(2018. - 2020.)			
POZICIJA	2018	2019	2020
I. Poslovni prihodi	98,63%	99,96%	98,89%
II. Poslovni rashodi	99,31%	97,50%	96,36%
III. Financijski prihodi	1,35%	0,00%	1,09%
IV. Financijski rashodi	0,69%	2,50%	3,64%
IX. Ukupni prihodi	100,00%	100,00%	100,00%
X. Ukupni rashodi	100,00%	100,00%	100,00%

Izvor: Izrada autora na temelju podataka dostupnih na: https://zse.hr/hr/sektor/302?sector_id=H

Poslovni prihodi su 2018. iznosili 98,63%, 2019. godine 99,96% a 2020. 98,89% ukupnih prihoda. Najveći dio prihoda ostvaren je prihodima od prodaje.

Financijski prihodi su 2018. godine iznosili 1,35%, 2019. godine 0,04%, a 2020. 1,09% ukupnih prihoda. Usporedno s poslovnim prihodima, zanemarive brojke, iapk većina financijskih prihoda je ostvarena iz nerealiziranih gubitaka.

Poslovni rashodi su 2018. godine iznosili 99,31% ukupnih rashoda, 2019. godine udio im je pao na 97,50%, a 2020. je njihov udio bio 96,36%. Najveći dio poslovnih rashoda došao je od materijalnih troškova i troškova osoblja.

Financijski rashodi su 2018. godine iznosili 0,69% ukupnih rashoda, 2019. je njihov udio narastao na 2,50%, a 2020. su iznosili 3,64% udjela ukupnih rashoda. Rast rashoda s osnove kamata je utjecao na porast 2019. godine u odnosu na 2018., a rast tečajnih razlika 2020. u odnosu na 2019.

4.4.2. Vertikalna analiza RDG-a poduzeća Luka Rijeka d.d.

U tablici 20 će se prikazati struktura RDG-a poduzeća Luka Rijeka d.d. u promatranom razdoblju.

Tablica 20: Vertikalna analiza RDG-a poduzeća Luka Rijeka d.d. (2018. – 2020.)

LUKA RIJEKA D.D. - VERTIKALNA ANALIZA RDG-A (2018. - 2020.)			
POZICIJA	GODINA		
	2018	2019	2020
I. Poslovni prihodi	90,87%	89,39%	88,14%
II. Poslovni rashodi	98,03%	88,62%	88,90%
III. Financijski prihodi	1,55%	0,82%	0,89%
IV. Financijski rashodi	1,97%	11,38%	11,10%
IX. Ukupni prihodi	100,00%	100,00%	100,00%
X. Ukupni rashodi	100,00%	100,00%	100,00%

Izvor: Izrada autora na temelju podataka dostupnih na: https://zse.hr/hr/sektor/302?sector_id=H

Poslovni prihodi su 2018. iznosili 90,87%, 2019. godine 89,39% a 2020. 88,14% ukupnih prihoda. Najveći dio prihoda ostvaren je prihodima od prodaje.

Financijski prihodi su 2018. godine iznosili 1,55%, 2019. 0,82%, a 2020. 0,89% ukupnih prihoda. Usporedno s poslovnim prihodima, zanemarive brojke, iapk većina financijskih prihoda je ostvarena s osnove kamata.

Poslovni rashodi su 2018. godine iznosili 98,03% ukupnih rashoda, 2019. godine udio im je pao na 88,62%, a 2020. je njihov udio bio 88,90%. Najveći dio poslovnih rashoda došao je od materijalnih troškova i troškova osoblja.

Financijski rashodi su 2018. godine iznosili 1,97% ukupnih rashoda, 2019. je njihov udio narastao na 11,38%, a 2020. su iznosili 11,10% udjela ukupnih rashoda. Rast ostalih financijskih rashoda je utjecao na porast 2019. godine u odnosu na 2018.

4.5. Pokazatelji likvidnosti

U ovom dijelu rada će se prikazati poslovanje putem pokazatelja likvidnosti.

U tablici 21 je usporedno prikazan koeficijent tekuće likvidnosti promatranih poduzeća.

Tablica 21: Usporedni prikaz KTL-a 2018. – 2020. za Luka Ploče d.d. i Luka Rijeka d.d.

	2018	2019	2020
Luka Ploče d.d.	8,16	7,13	5,92
Luka Rijeka d.d.	1,83	0,40	0,49

Izvor: Izračun autora na temelju podataka dostupnih na: https://zse.hr/hr/sektor/302?sector_id=H

Iz tablice 21 se može zaključiti da je poduzeće Luka Ploče d.d. likvidno i da, iako ima tendenciju pada likvidnosti kroz period, može pravovremeno podmirivati svoje obveze.

Luka Rijeka d.d. je mogla podmirivati svoje kratkoročne obveze 2018. godine, 2019. godine i 2020. godine poduzeće je ostalo bez sredstava za podmirenje svojih kratkoročnih obveza.

U tablici 22 je usporedno prikazan koeficijent ubrzane likvidnosti promatranih poduzeća

Tablica 22: Usporedni prikaz KUL-a 2018. – 2020. za Luka Ploče d.d. i Luka Rijeka d.d.

	2018	2019	2020
Luka Ploče d.d.	8,27	6,06	6,17
Luka Rijeka d.d.	1,80	0	0,48

Izvor: Izračun autora na temelju podataka dostupnih na: https://zse.hr/hr/sektor/302?sector_id=H

Iz rezultata dobivenih izračunom na temelju dostupnih podataka zaključuje se kako Luka Ploče d.d. ima dovoljno kratkoročnih sredstava za podmirenje dospjelih obveza bez prodaje zaliha, dok Luka Rijeka d.d. ima sposobnost samo u 2018. godini. Razlog toga je što je Luka Rijeka d.d. doživjela veliki pad raspoloživog novca u banci i u blagajni nakon 2018. godine.

U tablici 23 je usporedno prikazan koeficijent financijske stabilnosti promatranih poduzeća.

Tablica 23: Usporedni prikaz KFS-a 2018. – 2020. za Luka Ploče d.d. i Luka Rijeka d.d.

	2018	2019	2020
Luka Ploče d.d.	0,58	0,65	0,72
Luka Rijeka d.d.	0,98	1,21	1,19

Izvor: Izračun autora na temelju podataka dostupnih na: https://zse.hr/hr/sektor/302?sector_id=H

Luka Ploče d.d. kroz cijeli promatrani period svoju kratkoročnu imovinu financira iz dugoročnih izvora, dok Luka Rijeka d.d. to čini samo u 2018. godini, a u 2019. i 2020. godini dugotrajnu imovinu financira iz kratkoročnih izvora (deficit obrtnog kapitala).

4.6. Pokazatelji zaduženosti

U tablici 24 je usporedno prikazan koeficijent zaduženosti promatranih poduzeća.

Tablica 24: Usporedni prikaz KZ-a 2018. – 2020. za Luka Ploče d.d. i Luka Rijeka d.d.

	2018	2019	2020
Luka Ploče d.d.	0,25	0,29	0,28
Luka Rijeka d.d.	0,18	0,58	0,57

Izvor: Izračun autora na temelju podataka dostupnih na: https://zse.hr/hr/sektor/302?sector_id=H

Iz dobivenih rezultata možemo zaključiti kako Luka Ploče d.d. ima bolji, odnosno povoljniji koeficijent zaduženosti koji je konstatno ispod gornje granice od 50%, dok je Luka Rijeka d.d. taj kriterij zadovoljila samo 2018. godine. Luka Ploče d.d. se ne suočava s rizikom bankrota, dok se Luka Rijeka d.d. polako suočava, odnosno gubi financijsku fleksibilnost.

U tablici 25 je usporedno prikazan koeficijent vlastitog financiranja promatranih poduzeća.

Tablica 25: Usporedni prikaz KFV-a 2018. – 2020. za Luka Ploče d.d. i Luka Rijeka d.d.

	2018	2019	2020
Luka Ploče d.d.	0,75	0,71	0,72
Luka Rijeka d.d.	0,82	0,42	0,43

Izvor: Izračun autora na temelju podataka dostupnih na: https://zse.hr/hr/sektor/302?sector_id=H

Iz rezultata prezentiranih u tablici može se zaključiti kako Luka Ploče d.d. ima povoljniju situaciju, jer je tokom promatranog razdoblja koeficijent vlastitog financiranja minimalno 70%, dok je Luka Rijeka d.d. u povoljnom stanju bila samo 2018. godine, ali 2019. godine i 2020. godine stupanj vlastitog financiranja pada ispod 50%.

U tablici 26 je usporedno prikazan koeficijent financijske

Tablica 26: Usporedni prikaz FZ-a 2018. – 2020. za Luka Ploče d.d. i Luka Rijeka d.d.

	2018	2019	2020
Luka Ploče d.d.	1,17	1,35	1,19
Luka Rijeka d.d.	1,26	2,37	2,09

Izvor: Izračun autora na temelju podataka dostupnih na: https://zse.hr/hr/sektor/302?sector_id=H

U 2018. godini Luka Ploče d.d. bilježi da je poduzeću potrebno 1,17 godina da podmiri postojeće obveze, u 2019. godini 1,35 godina a u 2020. godini 1,19. Luka Rijeka d.d. u 2018. godini ima faktor zaduženosti 1,26, u 2019. godini 2,37, te 2020. godini 2,09. Prema izračunatim pokazateljima faktora zaduženosti može se zaključiti da niti jedno poduzeće nije prezaduženo.

4.7. Pokazatelji ekonomičnosti

U tablici 27 se nalazi usporedni prikaz ekonomičnosti ukupnog poslovanja promatranih poduzeća u promatranom periodu.

Tablica 27: Usporedni prikaz EUP-a 2018. – 2020. za Luka Ploče d.d. i Luka Rijeka d.d.

	2018	2019	2020
Luka Ploče d.d.	1,03	1,02	0,95
Luka Rijeka d.d.	0,87	0,93	0,98

Izvor: Izračun autora na temelju podataka dostupnih na: https://zse.hr/hr/sektor/302?sector_id=H

Luka Ploče d.d. 2018. godine i 2019. godine posluje ekonomično, dok 2020. godine koeficijent ekonomičnosti poslovanja pada ispod 1 i ekonomičnost ukupnog poslovanja nije zadovoljavajuća. S druge strane, Luka Rijeka d.d. kroz cijeli promatrani period ima nepovoljan pokazatelj ekonomičnosti ukupnog poslovanja, ali se vidi tendencija rasta koeficijenta ekonomičnosti. Poduzeća bi mogla povećati ekonomičnost primjenom nekoliko strategija: povećanje proizvodnje uz nepromijenjene troškove, povećanje prodajne cijena proizvoda/usluga, snižavanje nabavnih cijena proizvoda/materijala/sirovina.

U tablici 28 se nalazi usporedni prikaz ekonomičnosti poslovnih aktivnosti promatranih poduzeća u promatranom periodu.

Tablica 28: Usporedni prikaz EPA-a 2018. – 2020. za Luka Ploče d.d. i Luka Rijeka d.d.

	2018	2019	2020
Luka Ploče d.d.	1,02	1,05	0,98
Luka Rijeka d.d.	0,81	0,94	0,98

Izvor: Izračun autora na temelju podataka dostupnih na: https://zse.hr/hr/sektor/302?sector_id=H

Iz tablice se može iščitati kako Luka Ploče d.d. 2018.godine i 2019. godine ostvaruje dobit iz svojih poslovnih aktivnosti, dok 2020. godine generira gubitke. S druge strane, Luka Rijeka d.d. kroz cijeli promatrani period generira gubitke iz poslovnih aktivnosti. Važno je napomenuti da ovaj pokazatelj ukazuje na profitabilnost prije oporezivanja i kamata (EBIT).

U tablici 29 se nalazi usporedni prikaz ekonomičnosti financiranja promatranih poduzeća u promatranom razdoblju.

Tablica 29: Usporedni prikaz EF-a 2018. – 2020. za Luka Ploče d.d. i Luka Rijeka d.d.

	2018	2019	2020
Luka Ploče d.d.	2,01	0,00	0,28
Luka Rijeka d.d.	0,69	0,07	0,08

Izvor: Izračun autora na temelju podataka dostupnih na: https://zse.hr/hr/sektor/302?sector_id=H

Luka Ploče 2018. godine posluje ekonomično, odnosno za svaku uloženu kunu vraćaju se 2,01 kune, odnosno ostvaruje dobit od 1,01 kune na svaku uloženu kunu. 2019. godine ne bilježi nikakve financijske prihode, ali bilježi financijske rashode stoga je koeficijent 0 i posluje neekonomično. 2020. godine na svaku uloženu kunu se vraća 0,28 kuna, odnosno generira gubitak od 0,72 kune za svaku uloženu kunu.

Luka Rijeka kroz cijeli period posluje neekonomično, pa 2018. godine generira gubitak od 0,31 kune za svaku uloženu, 2019. godine generira 0,93 kuna gubitka za svaku uloženu kunu, a 2020. generira gubitke od 0,92 kune za svaku uloženu kunu.

4.8. Pokazatelji profitabilnosti

U tablici 30 nalazi se usporedni prikaz neto marže profita promatranih poduzeća u promatranom razdoblju.

Tablica 30: Usporedni prikaz NMP-a 2018. – 2020. za Luka Ploče d.d. i Luka Rijeka d.d.

	2018	2019	2020
Luka Ploče d.d.	0,02	0,04	-0,02
Luka Rijeka d.d.	-0,15	-0,08	-0,01

Izvor: Izračun autora na temelju podataka dostupnih na: https://zse.hr/hr/sektor/302?sector_id=H

Luka Ploče d.d. u 2018. godini i 2019. godini ostvaruje profit od 2%, odnosno 4% neto marže profita, a u 2020. godini -2% neto marže, odnosno gubitak. Luka Rijeka d.d. kroz cijeli period ostvaruje negativnu neto maržu, odnosno ne posluje efektivno. No, pokazuje se tendencija smanjenja gubitaka i NMP je u 2020. godini blizu 0.

U tablici 31 se nalazi usporedni prikaz pokazatelja rentabilnosti imovine promatranih poduzeća u promatranom razdoblju.

Tablica 31: Usporedni prikaz ROA-e 2018. – 2020. za Luka Ploče d.d. i Luka Rijeka d.d.

	2018	2019	2020
Luka Ploče d.d.	0,01	0,01	-0,02
Luka Rijeka d.d.	-0,03	-0,01	0,00

Izvor: Izračun autora na temelju podataka dostupnih na: https://zse.hr/hr/sektor/302?sector_id=H

Luka Ploče u 2018. godini i 2019. godini za svaku novčanu jedinicu imovine generira 0,01 novčanih jedinica dobiti, dok u 2020. godini za svaku uloženu novčanu jedinicu imovine generira gubitak od 0,02 novčane jedinice.

Luka Rijeka u 2018. godini za svaku novčanu jedinicu uloženu u imovinu generira gubitak od 0,03 novčane jedinice, a 2019. godine generira gubitak od 0,01 novčane jedinice. Tek 2020. godine stopa povrata imovine za svaku uloženu novčanu jedinicu imovine dolazi na 0, odnosno ne generira nikakvu dobit, ali ni gubitak za svaku uloženu novčanu jedinicu imovine.

U tablici 32 se nalazi usporedni prikaz pokazatelja rentabilnosti glavnice promatranih poduzeća u promatranom razdoblju.

Tablica 32: Usporedni prikaz ROE-e 2018. – 2020. za Luka Ploče d.d. i Luka Rijeka d.d.

	2018	2019	2020
Luka Ploče d.d.	0,02	0,02	-0,06
Luka Rijeka d.d.	-0,05	-0,02	-0,01

Izvor: Izračun autora na temelju podataka dostupnih na: https://zse.hr/hr/sektor/302?sector_id=H

Luka Ploče u 2018. i 2019. godini po jedinici vlastitog kapitala generira 0,02 novčane jedinice dobiti, a 2020. godine za svaku jedinicu kapitala generira gubitak od 0,06 novčanih jedinica.

Luka Rijeka 2018. godine za svaku jedinicu kapitala generira gubitak od 0,05 novčanih jedinica, 2019. godine generira gubitak od 0,02 novčane jedinice, a 2020. godine generira gubitak od 0,01 novčanih jedinica.

5. ZAKLJUČAK

Kako je već utvrđeno, financijski izvještaji su neophodni za sve interesne skupine poduzeća, kako interne, tako i eksterne. Služe kako bi se donijele pravovremene i točne ekonomske odluke vezane za poduzeće – bilo o odluci investiranja u poduzeće, ili odobravanju kredita od strane banke.

U ovom radu su analizirana 2 poduzeća (Luka Ploče d.d. i Luka Rijeka d.d.) iz iste djelatnosti, odnosno iz djelatnosti prijevoza i skladištenja. Prvo se pristupilo prikupljanju svih relevantnih podataka o poslovanju poduzeća, potom se kompilirala jednostavnija lista prikaza računovodstvenih pozicija iz financijskih izvještaja, te se na temelju dobivenih podataka usporedilo kako jedno poduzeće djeluje na tržištu u odnosu na drugo.

Luka Rijeka d.d. je na putu prema oporavku poslovanja, odnosno polako omjer prihoda i rashoda prelazi na stranu prihoda. Iz horizontalne analize RDG-a se jasno vidi kako su ukupni prihodi rasli iz godine u godinu, dok su prihodi bili sve niži. Rezultat toga je pozitivan trend rasta likvidnosti poduzeća, unatoč spornom slučaju s poljskim OTL-om.

Pokazatelji zaduženosti su na negativnoj strani poslovanja, odnosno ne indiciraju dobro upravljanje imovinom i kapitalom. No, treba se uzeti u obzir da je poduzeće na dobrom putu ka oporavku – što ujedno pokazuju i rastući trendovi pokazatelja ekonomičnosti i profitabilnosti.

COVID-19 je pogodio poslovanje poduzeća 2019. godine i poduzeće je uspjelo opstati, s pozitivnim trendom rasta poslovanja. No, Luka Rijeka d.d. svakako ima još prostora za unaprjeđenje poslovanja.

Naime, Luka Rijeka d.d. treba investirati u novu, bolju tehnologiju koja bi omogućila jednostavniji i efikasniji protok robe i materijala kroz proces poslovanja, a samim tim bi se i smanjila amortizacija dugotrajne imovine, te troškovi održavanja. Također, potrebno je fizičko širenje poduzeća kako bi se omogućilo i proširenje kapaciteta poslovanja, koje bi osiguralo dugoročan rast poduzeća.

Na temelju ovih podataka, te činjenice da pandemija neće trajati vječno, od poduzeća Luka Rijeka d.d. se u idućem poslovnom ciklusu može očekivati pozitivan poslovni rezultat, te daljnje oporavljanje poslovanja. Ovaj zaključak podržava i početak izvođenja CEF projekta u 2021. godini.

S druge strane, Luka Ploče d.d., figurativno rečeno, putuje u drugom smjeru od konkurenta iz Rijeke. Iz računa dobiti i gubitka kroz promatrano razdoblje se iščitava pad prihoda 2019. godine. Taj pad je popraćen i padom rashoda iste godine, ali je pad rashoda bio nešto manje vrijednosti od pada rashoda. Ipak, do velike razlike dolazi 2020. godine kada rashodi rastu za 76.621.721,00 HRK, dok prihodi rastu za 61.318.597,00 HRK. Ovo rezultira negativnim poslovnim rezultatom te godine, odnosno poduzeće posluje u minusu.

Pokazatelji likvidnosti su u naglom padu, kao i pokazatelji ekonomičnosti i profitabilnosti. Poduzeće 2020. godine ne posluje ekonomično, odnosno posluje neprofitabilno. Pokazatelji zaduženosti su, ipak, i dalje u dobrom stanju. Pokazuju kako se prosječno u promatranom razdoblju 27,33% imovine financira iz tuđih izvora (obveza), dok se 72,66% imovine financira iz vlastitih izvora. Ipak, iako je likvidnost u padu, pokazatelji jasno ukazuju na sposobnost poduzeća za podmirenje svojih dospjelih obveza, jer ima zadovoljavajuću razinu likvidnih sredstava.

Ono što se može primijetiti kod poslovanja poduzeća Luka Ploče d.d. u promatranom razdoblju je velika izloženost tržišnom riziku. Djelatnost pomorske trgovine je ciklična, i jedan od negativnih valova ciklusa je pogodio poslovanje Luke Ploče d.d. Razlog pada poslovanja od 2019. godine je taj što je njihov partner kooperant Aluminijski d.o.o, koji im je bio partner za prekrcaj tereta, ugasio svoje poslovanje.

Isto tako, kao i Luka Rijeka d.d., poduzeće Luka Ploče d.d. izloženo je tehnološkom riziku. Iste preporuke za poboljšanje poslovanja se mogu primijeniti i na poslovanje poduzeća Luka Ploče d.d. Iako, poduzeće bi prvo trebalo pronaći adekvatnu zamjenu za propalo poduzeće Aluminijski d.o.o. kako bi nadomjestilo izgubljeni prihod.

Jasno je da je i zaključak poslovnih očekivanja isti kao i kod Luke Rijeka d.d. – odnosno da se može očekivati porast prihoda idući poslovni ciklus, unatoč trenutnom padu poslovanja. Razlog ovog zaključka je, kao i kod prethodnog poduzeća, da COVID-19 mjere ne mogu trajati vječno, i da će se tržište pomorskog prometa eventualno “rasteretiti” od mjera i da će poslovanje biti znatno intenzivnije.

Autor smatra kako je poduzeće Luka Rijeka d.d. u povoljnijem položaju, jer već pokazuje jake znakove oporavka, dok je poduzeće Luka Ploče d.d. u padu. Stoga, prednost budućeg poslovanja ide na stranu poduzeća Luka Rijeka d.d. jer su, uz već spomenute znakove oporavka, već ugovorili projekte za nadolazeće poslovne cikluse.

LITERATURA

Knjiga:

1. Belak, V. (2012): Osnove suvremenog računovodstva, Belak Excellens d.o.o., Zagreb
2. Belak, V. (1995): Menadžersko računovodstvo, RRF, Zagreb
3. Belak, V. (2006): Profesionalno računovodstvo, prema MSFI i hrvatskim poreznim propisima, Zgobić & Partneri
4. Belak, V.: Profesionalno računovodstvo prema MSFI i hrvatskim poreznim propisima, Zgombić & Partneri, Zagreb, 2006
5. Belak, V. (1995): Menadžersko računovodstvo, Računovodstvo, revizija i financije, Zagreb, RRiF-plus d.o.o
6. Perica, I. (2019): Analiza financijskih izvještaja, nastavni materijali s predavanja, EFST, Split, ak.godina 2019/2020
7. Tadijančević, S. (2008): Primjena hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb
8. Vidučić, Lj. (2012): Financijski menadžment, RRIF plus d.o.o., Zagreb
9. Vujević, I (2003): Financijska analiza, EFST, Split
10. Žager, L., Žager, K. (1999): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb

Pravilnik/zakonik:

1. Narodne Novine (2008): Hrvatski standardi financijskog izvještavanja, Narodne novine d.o.o., broj 30
2. Narodne Novine (2015): Odluka o objavljivanju HSFI, Narodne novine d.d., broj 86.
3. Narodne novine (2015): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.o.o., broj 78.
4. Narodne novine, (2016): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d. Zagreb, broj 120

Izvor s interneta:

1. Alpha Capitals (2020): Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, [internet], dostupno na: <https://alphacapitalis.com/glossary/izvjestaj-o-ostaloj-sveobuhvatnoj-dobiti/> (24.08.2021.)

2. Alpha Capitals (2020): Izvještaj o promjenama kapitala, [internet], dostupno na: <https://alphacapitalis.com/glossary/izvjestaj-o-promjenama-kapitala/> (25.08.2021.)
3. Fininfo: Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, [internet], dostupno na: <https://www.fininfo.hr/Content/lessons/finpok3/14488.htm> (24.08.2021.)
4. MRSI 1, str. 39, [internet], dostupno na: http://srrfbih.org/dokumenti/msfimrs/sr/1_MRS_1.pdf (21.08.2021)
5. Odbor zastandard financijskog izvještavanja: HSFI, [internet], dostupno na: http://osfi.hr/uploads/1/2/136/137/Hrvatski_standardi_financijskog_izvještavanja.pdf (21.08.2021)
6. Porezna Uprava, [internet], dostupno na: https://www.porezna-uprava.hr/HR_obraci/Documents/POREZ%20NA%20DOBIT/POD-RDG.pdf (24.08.2021.)
7. RRIF, (2019): Zakon o računovodstvu (pročišćeni tekst), [internet], dostupno na: <https://rrif.hr/dok/propisi/ZOR.pdf> (22.08.2021.)
8. RRIF.hr, [internet], dostupno na <https://www.rrif.hr/> (25.08.2021.)

POPIS TABLICA

Tablica 1. Podjela poduzetnika prema veličini u RH

Tablica 2: skraćeni primjer RDG-a

Tablica 3: Prikaz aktive bilance poduzeća Luka Ploče d.d. (2018. – 2020.)

Tablica 4: Horizontalna analiza; apsolutne i relativne promjene aktive bilance Luka Ploče d.d.(2018-2020.)

Tablica 5: Prikaz pasive bilance poduzeća Luka Ploče d.d. (2018. – 2020.)

Tablica 6: apsolutne i relativne promjene aktive bilance Luka Ploče d.d.(2018-2020.)

Tablica 7: Prikaz aktive bilance poduzeća Luka Rijeka d.d. (2018. – 2020.)

Tablica 8: apsolutne i relativne promjene aktive bilance Luka Rijeka d.d.(2018-2020.)

Tablica 9: Prikaz pasive bilance poduzeća Luka Ploče d.d.(2018. – 2020.)

Tablica 10: apsolutne i relativne promjene aktive bilance Luka Rijeka d.d.(2018-2020.)

Tablica 11: Prikaz strukture aktive bilance poduzeća Luka Ploče d.d. (2018. – 2020.)

Tablica 12: Prikaz strukture pasive bilance poduzeća Luka Ploče d.d. (2018. – 2020.)

Tablica 13: Prikaz strukture aktive bilance poduzeća Luka Rijeka d.d. (2018. – 2020.)

Tablica 14: Prikaz strukture pasive bilance poduzeća Luka Rijeka d.d. (2018. – 2020.)

Tablica 15: Prikaz RDG-a poduzeća Luka Ploče d.d. (2018. – 2020.)

Tablica 16: Prikaz promjena RDG-a poduzeća Luka Ploče d.d. (2018. – 2020.)

Tablica 17: Prikaz RDG-a poduzeća Luka Rijeka d.d. (2018. – 2020.)

Tablica 18: Apsolutne i relativne promjene RDG-a poduzeća Luka Ploče d.d. (2018. – 2020.)

Tablica 19: Vertikalna analiza RDG-a poduzeća Luka Ploče d.d.

Tablica 20: Vertikalna analiza RDG-a poduzeća Luka Rijeka d.d. (2018. – 2020.)

Tablica 21: Usporedni prikaz KTL-a 2018. – 2020. za Luka Ploče d.d. i Luka Rijeka d.d.

Tablica 22: Usporedni prikaz KUL-a 2018. – 2020. za Luka Ploče d.d. i Luka Rijeka d.d.

Tablica 23: Usporedni prikaz KFS-a 2018. – 2020. za Luka Ploče d.d. i Luka Rijeka d.d.

Tablica 24: Usporedni prikaz KZ-a 2018. – 2020. za Luka Ploče d.d. i Luka Rijeka d.d.

Tablica 25: Usporedni prikaz KFV-a 2018. – 2020. za Luka Ploče d.d. i Luka Rijeka d.d.

Tablica 26: Usporedni prikaz FZ-a 2018. – 2020. za Luka Ploče d.d. i Luka Rijeka d.d.

Tablica 27: Usporedni prikaz EUP-a 2018. – 2020. za Luka Ploče d.d. i Luka Rijeka d.d.

Tablica 28: Usporedni prikaz EPA-a 2018. – 2020. za Luka Ploče d.d. i Luka Rijeka d.d.

Tablica 29: Usporedni prikaz EF-a 2018. – 2020. za Luka Ploče d.d. i Luka Rijeka d.d.

Tablica 30: Usporedni prikaz NMP-a 2018. – 2020. za Luka Ploče d.d. i Luka Rijeka d.d.

Tablica 31: Usporedni prikaz ROA-e 2018. – 2020. za Luka Ploče d.d. i Luka Rijeka d.d.

Tablica 32:Usporedni prikaz ROE-e 2018. – 2020. za Luka Ploče d.d. i Luka Rijeka d.d.

POPIS SLIKA

SLIKA 1: Temeljne pozicije bilance

SLIKA 2: Klasifikacija temeljnih elemenata i postupaka analize fin.izvještaja

SAŽETAK

Cilj ovog rada bio je analiza godišnjih financijskih izvještaja poduzeća Luka Ploče d.d. i Luka Rijeka d.d. u razdoblju od 2018. do 2020. godine. Horizontalnom i vertikalnom analizom godišnjih financijskih izvještaja, te analizom putem pokazatelja utvrđeno je računovodstveno stanje odabranih poduzeća. Analizom je utvrđeno kako poduzeća u promatranom razdoblju ostvaruju suprotne rezultate, odnosno kako poduzeće Luka Ploče d.d. bilježi sve nepovoljnije poslovanje, dok Luka Rijeka d.d. bilježi znakove oporavka pa je položaj poduzeća sve povoljniji. Analizom je dodatno utvrđeno kako su oba poduzeća izložena tehnološkom i tržišnom riziku, te da postoji puno prostora za poboljšanje svoje pozicije u odnosu na konkurenciju tržišta.

Ključne riječi: financijski izvještaji, vertikalna analiza, horizontalna analiza, financijski pokazatelji

SUMMARY

The aim of this study was to analyse financial statements of companies Luka Ploče d.d. and Luka Rijeka d.d. in the period of 2018 to 2020. Methods conducted during this analysis were vertical and horizontal analysis of financial statements, and analysis by financial indicators. Conclusion of the analysis was that analysed companies in the observed period are generating opposite results, that is Luka Ploče d.d. records less favorable position, while Luka Rijeka d.d. records signs of business recovery and their position on the market is getting more and more favorable. By the analysis, it has been additionally concluded that both of these companies are exposed to technological and market risk, and that there is a lot of room for improvement over the market competition.

Key words: financial statements, vertical analysis, horizontal analysis, financial indicators